

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΚΘ'

ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19

15 ΜΑΐΟΥ 1952

ΑΡΙΘ. 11

ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟΝ

Περὶ τὴν μεσημβίαν τῆς παρελθούσης Πέμπτης, πρωτοβούλια τῆς ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ. Σπυρίδωνος Πανελλήνιον Ἐπιτροπῆς Ἐργάσεως τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Ἑλλάδος, ἐν τῇ πλατείᾳ Ὁμονοίας συνεχοτήμη πάνδημον συλλαλητήριον πρὸς διατράνωσιν τοῦ πανελλήνιου πόθου ἀπελευθερώσεως τῆς Ἑλληνικῆς μεγαλονήσου καὶ ἐνσωματώσεως αὐτῆς εἰς τὴν Μητρέαν Ἑλλάδα.

“Ηδη ἀπὸ τῆς 10 π. μ. ἥρξαντο κρουόμενοι οἱ κάδωνες πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν πρὸς ἔξαγγελίαν τοῦ γεγονότος, ἀπὸ δὲ τῆς 11 π. μ. πᾶσαι αἱ δημόσιαι ὑπηρεσίαι διέκοψαν τὰς ἔργασίας των, πάντα τὰ ἀνώτατα ἔκπαιδευτήρια καὶ τὰ σχολεῖα ἀνέστειλαν τὰ μαθήματα, ἐκλεισθησαν δὲ καὶ πάντα τὰ καταστήματα, τὰ ἔργοστάσια κλ., πρὸς συμμετοχὴν πάντων εἰς τὸ συναλλητήριον. Πρὸς τοῦτο προκηρύξεις καὶ ψηφίσματα ἔξεδωκαν πάντα τὰ σωματεῖα τῆς χώρας: αἱ ὁργανώσεις, ἐνάστεις, ἑταρεῖα, ἐπιτροπαί, συνομοσπονδίαι, οἱ σύλλογοι, σύνδεσμοι, κλάδοι, τὰ δ. συμβούλια, τὰ κέντρα κλ. τὸ κέντρον τῆς πόλεως διεκοσμήθη διὰ σημαιῶν, μυριάδες δὲ λαοῦ κατέκλυσαν τὴν πλατεῖαν καὶ τὰς παρόδους.

Περὶ δὲ τὴν μεσημβίαν ἡ Α. Μ. δ. Πρόεδρος τῆς Πανελλήνιον Ἐπιτροπῆς Ἀρχιεπίσκοπος ἀπὸ τοῦ ἔξοδου τοῦ ἔνοδοχείου «Μπάγκειον» εἶπε τὸν ἀκόλουθον λόγον:

Λαε τῶν Ἀθηνῶν,

Διετία σχεδὸν παρεῖλθεν ἀπὸ τῆς ἴστορικῆς ἐκείνης ἡμέρας, καθ' ἥν, ἀνταποκρινόμενος εἰς τὴν ἡμέραν ἐκκλησιῶν, προσῆλθες εἰς τὸ Παναθηναϊκὸν Στάδιον, ἵνα διαδηλώσῃς τοὺς δόσιους πόθους σου καὶ τὴν ἀκλόνητον θέλησίν σου περὶ ἐνώσεως τῆς μαρτυρικῆς Μεγαλονήσου Κύπρου μετὰ τῆς Μητρός Ἑλλάδος. Ἡ συγκέντρωσις ἐκείνη ὑπῆρξε μεγαλειώδης, πρωτοφανής εἰς δύκον, ὑποδειγματικὴ εἰς σεμνότητα καὶ ὑπέροχος εἰς πατριωτικὴν ἔξαρσιν. Καὶ ἡ ἀξίωσις τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἐθνους κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἦτο σύμφωνος πρὸς τὴν διὰ τοῦ Δημοψηφίσματος ἐκδηλωθεῖσαν ἀπόφασίν των, συμφώνως καὶ πρὸς τὰ ἀπαράγραπτα καὶ διακηρυχθέντα δικαιώματα τῶν λαῶν ἐπὶ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς αὐτοδιαθέσεως των.

“Ἡ Πανελλήνιος Ἐπιτροπή, εἰς τὴν δοπίαν διὰ τοῦ Ψηφίσματός σου ἀνέθηκας νὰ μεριμνήῃ διὰ τὴν προγματοπόιησιν τῶν κοινῶν πόθων τῶν ἐν Κύπρῳ ἀλητῶν καὶ τῶν ἐνταῦθα ἐλευθέρων Ἑλλήνων, δὲν ἐποδόσεις τὴν ἐντολήν σου, οὐδὲν παρέλειψε πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς διπλῆς ἀποστολῆς της. Ἡ μία ἦτο νὰ διαφωτίσῃ τὴν παρκόδιμον καὶ ἰδίως τὴν Βρετανικὴν κοινὴν γνώμην καὶ πείσῃ τὴν ὑπεύθυνον Ἀγγλικὴν Κυβέρνησιν περὶ τῆς ἐπιτακτικῆς ἀνάγκης τῆς ἱκανοποιήσεως τοῦ δικαίου αἰτήματος τῶν Ἑλ-

λήνων. Ἡ ἄλλη ἦτο νὰ ὑποχρεώσῃ καὶ σθενώσῃ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, ἵνα ἀναλάβῃ ὑπενθύνως καὶ ἐπισήμως τὸν χειρισμὸν τοῦ ζητήματος καὶ ἀναγάγῃ τὴν ἴερὰν ὑπόθεσιν εἰς τὸ διεθνὲς πεδίον.

Παρὰ ταῦτα, τὸ ζήτημα παραμένει ἀλιτον καὶ οὐδεὶς λόγος προβάλλεται σοβαρὸς πρὸς δικαιολόγησιν τῆς ὑφισταμένης διαφορᾶς μεταξὺ τῶν δύο φίλων καὶ συμμάχων λαῶν.

“Ἡ κυρίαρχος ἐν Κύπρῳ Λύραμις, εἴτε ἐπισήμως εἴτε ἀνεπισήμως, οὐδὲν ἀντιτάσσει ἐπιχείρημα δυνάμενον, ἔστω καὶ προσχηματικῶς, νὰ δικαιολογήσῃ τὴν στάσιν της, ἡτις παραμένει πλέον φανερὰ ἐκδήλωσις βίας καὶ παραβίασις τῶν διεθνῶν καθιερωμένων ἀρχῶν περὶ ἐλευθερίας καὶ αὐτοδιαθέσεως τῶν λαῶν.

Διότι οὔτε ἡ γνησιότης τοῦ Κυπριακοῦ Δημοψηφίσματος τίθεται ἐν ἀμφιβόλῳ ἐὰν τοῦτο ἀπετέλει κάλυμμα, δὲν είχε παρὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὸ Δημοψήφισμα, ὑπὸ τὸν ἀμεσον ἐλεγχον τῶν Ἀρχῶν τῆς Κατοχῆς.

Οὔτε τὴν ὑπαρξίαν μειοψηφίας ἐν τῇ νήσῳ δύναται σοβαρῶς νὰ ἐπικαλεσθῇ· ἡ μειοψηφία αὕτη δὲν ὑπερβαίνει τὸ ἐν πέμπτον τοῦ δλον πληθυσμοῦ, ἡ δὲ Ἀγγλία εἶναι χώρα τόσον νομοταγής καὶ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν σεβομένη τὴν πλειοψηφίαν, ὥστε εἰς τὴν ἐσωτερικήν της πολιτικήν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη νὰ κυβερνᾶται ἀδιαταράκτως ἀπὸ πλειοψηφίαν, μὴ φθάνονταν τὰ πέντε ἐπὶ τοῖς ἑκατόν.

Οὔτε ἡ ἀμφισβήτησις τῶν ἴστορικῶν δικαιωμάτων τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐπὶ τῆς Κύπρου, ἡ δοπία ἐσημειώθη εἰς τὰς στήλας ὁργάνων τινῶν τοῦ Βρετανικοῦ τύπου, ενδοσκει ἀπήκησιν, δχι εὐδυτέρων, ἀλλ’ εἴμεθα βέβαιοι οὐδὲ εἰς τὴν συνείδησιν αὐτῶν τούτων, οἵτινες προκείσως ἐφεῦρον τοιοῦτον ἀσταθές καὶ κωμικὸν ἐπιχείρημα.

Οὔτε, τέλος, τὸ ἐπιχείρημα τῆς ἀμύνης τῆς Μεσογείου καὶ τῆς ἀσφαλείας τῶν συμμαχικῶν βάσεων ἐπὶ τῆς Μεγαλονήσου εὐσταθεῖ, δσφ καὶ ἀλλ’ αἱ βάσεις αὗται προσλαμβάνονται ἰδιάζονσαν σημασίαν, κατόπιν τῶν μεταβολῶν, αἱ δοπίαι ἐπέρχονται εἰς τὸ ἀνατολικὸν ἄκρον τῆς Μεσογείου. Διότι δὲν δύναται

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τὸ Κυπριακόν.—**Μητροπολίτου πρώην Λήμνου Βασιλείου,** Σκύριοι Ἀρχιερεῖς (β').—**Αμίλχα Σ.** Ἀλιβιζάτου, Καθηγητοῦ τοῦ Παγκύπριου Ἀθηνῶν, Γρατιανός.—**Πρεσβυτέρου Ιωάννου Σπ.** Ράμφου, Ἡ ἐօρτὴ τοῦ ἐν ὑδρανῷ φανέντος σημείου τοῦ Σταυροῦ.—Ο ἐν Ἰεροσολύμοις ἐօρτασμὸς τῆς 25 Μαρτίου.—**Αποστολ.** Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος, Ἐκκλησίας ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς χρήσεως 1951-1952.—Διεθνὲς Συμβούλιον διὰ τὴν Χριστιανικὴν Ἡγεσίαν (ἔγγραφον).—**Παρατηρήσεων Στήλη:** Ἡ ἐλευθερία διὰ τοὺς Ἐλληνας. Ἡ ἐκκλησιαστικὴ μονομακή. Ὁ διδάσκαλος. Εἰς τὴν φίλων.—**Χρονικά.**—Βιβλιογραφία.

νὰ ἀγνοηθῇ ἡ μέχρις αὐτοθυσίας προσήλωσις τοῦ Ἐλληνικοῦ Λαοῦ εἰς τὴν ἰδέαν τῆς παγκοσμίου ἐλευθερίας, ἥτις ἀποτελεῖ καὶ τὴν συμμαχικὴν ὑπόθεσιν. Διότι, τούνοντίον, πολὺ μεγαλυτέρα ἀσφάλεια ὅταν ὑπάρχῃ, ἐὰν οἱ σύμμαχοι περιβάλλωνται ἀπὸ ἐλευθεροῦ Λαοῦ, ἵνα ποτοποιηθέντα ἥθικῶς καὶ πολιτικῶς ἀμειφέντα διὰ τὰς μέχρι τοῦδε θυσίας του. Τί λοιπὸν προτιμοῦν οἱ φίλοι μας Βρετανοί, νὰ ἔχουν δούλους ἢ ἐλευθέρους λαοὺς ὡς συμμάχους;

Διὰ τοὺς λόγους τούτους ἡ ἀτεγκτος καὶ αὐθαίρετος ἀκαμψία τῆς ἐνεργέτιδος καὶ προστάτιδος Δυνάμεως, ἥτις μόνον εἰς μεγαλοψύχους χειρονομίας ἔχει συνειδίσει μέχρι τοῦδε τὸν Ἐλλητικὸν λαόν, προκαλεῖ κατάπληξιν καὶ πληροὶ πικρίας καὶ ἀπογοητεύσεως τὰς ψυχὰς τῶν Ἐλλήνων, οἵτινες ἀγωνίζονται πάντοτε μεταξὺ τῶν πρώτων ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἐλευθερίας καὶ βλέποντας τὰς ὑποσχέσεις τῶν ἴσχυοῦν νὰ ἀθετῶνται καὶ τὰς δικαίας προσδοκίας των νὰ διαφεύδωνται καὶ τείνοντας νὰ πιστεύσουν, διτὶ τὴν ἐλευθερίαν, ἥτις ἐγενήθη εἰς τὴν Ἐλλάδα, δύναται νὰ τὴν χαίρεται δόλος ὁ κόσμος καὶ νὰ τὴν στερεῖται ἡ Ἐλλάς.

Καὶ ἡ πικρία αὗτη καθίσταται ἔτι μεγαλυτέρα—αὐτόχθονα ἀφρόδιτος—κατόπιν τῶν γεγονότων τοῦ τελενταίον καιροῦ, τὰ δυοῖνα κατὰ σειρὰν εἶναι τὰ ἔξης:

Πρὸς μηνῶν ἀνέλαβε τὴν διακυβέρνησιν τῶν τυχῶν τῆς Ἀγγλικῆς Κοινοπολιτείας ὁ Οὐδέντων Τσῶρτιλ, ἀνὴρ εἰς τὴν προστασίαν τοῦ δυοῖνος πολλὰ δφείλει ἡ Ἐλλὰς καὶ τοῦ δυοῖνος τὸ ἴστορικὸν ὄνομα μὲ πολλὴν εὐγνωμοσύνην καὶ θαυμασμὸν ὅταν ἀναφέρονται πολλαὶ γενεαὶ τῶν Ἐλλήνων. Ποῖος λοιπὸν Ἐλλην, ἐνθυμούμενος τὴν πρὸ 38 ἐτῶν τῷ 1914 προσφορὰν τῆς Κύπρου εἰς τὴν Μητρέα Ἐλλάδα παρὰ τοῦ ἰδίου ἀνδρός, δὲν ἐθεωρήσει τὴν τελευταίαν ἀνοδόν του εἰς τὴν Ἀρχὴν ὃς ἀσφαλῆ ἐγγύησιν τῆς πραγματοποίησεως τοῦ πανελληνίου πόθου;

Δέν εἶναι πολὺς καιρός, ἀφ' ὅτου ἐπανηγρίσθη καὶ διεσαλπίσθη ἡ πολιτικὴ χειραφέτησις τῶν Σενονούσιων. Λέν φθονοῦμεν αὐτούς. Τούναρτίον χαίρομεν καὶ εὐχόμεθα πᾶσαν ἐθνικὴν εὐδαιμονίαν εἰς τὸν συμπαθεῖς μεσογειακὸν γείτονας. Ἀλλ' ἀρά γε δὲν ἐδικαιούμενα νὰ ὑπολογίζωμεν ἐπὶ ἶσης τοῦλάχιστον πρὸς αὐτοὺς μεταχειρίσεως ἐκ μέρους τῆς μεγάλης συμμάχου καὶ προστάτιδος Δυνάμεως;

Πολὺς δημοσιογραφικὸς θόρυβος γίνεται περὶ προσεχοῦς χειραφέτησεως τοῦ Σουδάν.

Ολιγώτερον λοιπὸν καὶ τῶν Σουδανέζων βαρύνει εἰς τὴν συνείδησιν τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν λαῶν τῆς Βρετανικῆς Κοινοπολιτείας ὁ Ἐλληνικὸς λαός;

Ἄς ἀναφέρωμεν τέλος καὶ τὸ πρόσφατον γεγονός, τὸ δυοῖνον ἐθέρμανεν ἐλπίδας, τῶν δυοῖνων ἡ διάφενσις προκαλεῖ αὐτόχθονα πνιγμοτήν. Συνεκτούρωμησαν ἐσχάτως ἐν Ἀθήναις προσωπικότητες, τῶν δυοῖνων τὴν παρουσίαν δὲν ἐφαίνοντο δικαιολογοῦντα τὰ κατ' ἐπίφασιν γεγονότα. Ἡ ἀναχώρησις τῆς Ἀγγλικῆς Στρατιωτικῆς Αποστολῆς δὲν ἀπετέλει λύτρωσιν ἀπὸ ἐπαχθῆ Κατοχὴν διὰ νὰ ἀξίζῃ νὰ πανηγυρισθῇ θορυβωδῶς. Τούναρτίον δὲ προχωρισμὸς προσφιλῶν συμμάχητῶν, εἰς τοὺς δυοῖνους πλὴν τῶν ἀλλων ὀφείλεται κατὰ μέρα μέρος ἡ διατήρησις τῆς ἐλευθερίας τοῦ Τόπου αὐτοῦ, μᾶλλον λύπην καὶ στενοχωρίαν εἶναι φυσικὸν νὰ προκαλῇ.

Διὰ τοῦτο δὲ Ἐλληνικὸς λαός, εὐχαρίστως πιστεύων διτὶ ἐπιθυμεῖ, ἥθιλησε νὰ διέδῃ εἰς τὸν δύκον τῆς συγκεντρωσεως ταύτης τὴν πρόθεσιν ἐξαγγελίας εὐχαρίστου γερονότος. Τὴν γνώμην ταύτην ἴσως συνεμερίζεται καὶ ἡ ἐπίσημος Κυβερνήσεως καὶ ἴσως διὰ τοῦτο δὲν ἀνεκίνησε τὸ ζῆτημα κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν συνομιλιῶν, ἵνα μὴ ἐμφανισθῇ ὡς ὠθοῦσα ἀνοικτὰς θύρας. Διότι ἄλλως δὲν δύναται νὰ ἐξηγηθῇ εἰμὴ ὡς βαρεῖα ἀμέλεια ἡ ἐπὶ τόσας ἡμέρας σιωπή της καὶ ἡ ἀπώλεια πολυτίμου εὐκαιρίας.

Άλλ' ἀτυχῶς οὐδὲν ἀνεκοινώθη, καὶ ἡ πικρὰ ἀπογοήτευσις συνεκέντρωσεν ἡμᾶς σήμερον καὶ πάλιν, ἵνα διατρανώσωμεν τὴν πικρίαν μας καὶ διακηρύξωμεν, διτὶ, ἐὰν ἡ τὴν Ἐλληνικὴν Κύπρον κατέχουσα Δύναμις ὑπολογίζῃ ἐπὶ τῆς ἐξατμίσεως τοῦ ἐνδιαφέροντός μας καὶ τῆς διὰ τῆς παρόδου τοῦ χόρον ἀμβλύνσεως τοῦ ἐθνικοῦ μας ἀγῶνος, ἀπατᾶται δεινῶς. Διότι ἡ ὑπόθεσις τῆς Κυπριακῆς ἐλευθερώσεως οὔτε νὰ παρελκυσθῇ, οὔτε νὰ παρακαμφθῇ, οὔτε νὰ λησμονηθῇ δύναται. Ἡ ἐλευθέρωσις τῶν ἀλυτρώτων ἀδελφῶν ἀποτελεῖ τὸ φῶς, ὑπὸ τοῦ δυοῖνον θάλπεται, καὶ τὸν ζωογόνον ἀέρα, τὸν δυοῖνον ἀναπνέει εἰς πᾶσαν στιγμὴν ἡ ψυχὴ δικῶν τῶν Ἐλλήνων.

Ἐπειδὴ δὲ δὲ Ἐλληνικὸς λαός πιστεύει, διτὶ δὲν δύναται νὰ διαφεύγῃ τὴν προσοχὴν τῆς Ἀγγλικῆς Κυβερνήσεως ἡ ἀλήθεια αὗτη, διερωτάται, χωρὶς νὰ ενοίσῃ ἀπάντησιν, εἰς τὸ διφεύλεται ἡ ἀτεγκτος καὶ αὐθαίρετος ἀκαμψία τῆς προστάτιδος Δυνάμεως. Διότι δὲν δύναται νὰ πιστεύῃ εἰς δῆθεν πρόθεσίν της νὰ τιμωρήσῃ τὸν Ἐλληνικὸν λαόν.

Διότι δὲν τιμωρεῖ τις φίλοιν οὐδεὶς δὲν ὑπῆρξε περισσότερον πιστὸς καὶ ἀφωσιωμένος μέχρις αὐτοθυσίας φίλος τῆς Ἀγγλίας, κατὰ τὰς σκληρὰς στιγμὰς τῶν κοινῶν κινδύνων, δοσον δὲ Ἐλληνικὸς λαός, κατὰ τὰς δυολογίας αὐτῶν τῶν Ἀγγλων ἐπισήμων καὶ ἀνεπισήμων, διασαλπισθείσας εἰς πᾶσαν εὐκαιρίαν καὶ δι' ὅλων τῶν μέσων.

Άλλ' οὐτε εἰς τὴν ἄλλην παρεχομένην ἐξήγησιν δυνάμενα νὰ πιστεύσωμεν, διτὶ δηλαδὴ ἡ προστάτις Δύναμις ἐπιθυμεῖ νὰ θέσῃ εἰς δοκιμασίαν τὴν θέλη-

λησν τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ πρὸς ἀπόκτησιν τῆς ἐλευθερίας του, ἐκτιμῶσα ταύτην μὲ τὸ μέτρον τῶν θυσιῶν, τὰς ὁποίας εἶναι διατεθειμένος νὰ ὑποστῆ.

Καὶ ἐπικαλοῦνται οἱ ὑποστηρίζοντες τοῦτο, τὸ παράδειγμα τῆς Αἰγαίου, δύον τὸ χυθὲν αἷμα τῶν Αἰγαίων πατριωτῶν προήγαγε τὴν ἐθνικήν των ὑπόθεσιν. Ἀποκρούομεν μετ' ἀγανακτήσεως τὴν ἐξήγησιν ταύτην, ὡς ἴσοδυναμοῦσαν πρὸς ἔξωθησιν εἰς βιαίαν αἵματηράν ἐπανάστασιν.

Δαδὸς δμῶς, ὁ δοποῖς ἔχειραφέτησεν ἐκατοντάδας ἐκατομμυρίων Ἰγδον, ἄνευ μιᾶς φανίδος αἵματος, ὁ δοποῖς δὲν ἐδίστασε νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὴν Ἐλλάδα τὴν Ἐπτάνησον, καὶ δὴ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐντάσεως τῆς ἀγγλικῆς αὐτοκρατορικῆς ἰδέας, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιθυμῇ αἷμα πρὸς θεμελίωσιν καὶ στερεώσιν τῆς Κυπριακῆς ἐλευθερίας.

Οπωσδήποτε παραμένει πικρὰ ἀλήθεια, δτι, παρὰ τὴν διασαλπιζομένην ἴσοτητα τῶν λαῶν, δπως εἰς τὰς ἴδιωτικάς, οὕτω καὶ εἰς τὰς διεθνεῖς συγκαλλαγάς, οἱ ἴσχυροὶ φαίνονται συνήθως ἔχοντες δίκαιον καὶ οἱ ἀδύνατοι ἀδικον. Διὰ τοῦτο προτιμῶμεν, παρὰ τὸν κίνδυνον νὰ θεωρηθῶμεν ἀδικοι, νὰ ἐπιρρογίωμεν τὴν εὐθύνην τῆς καθυστερήσεως τῆς ποθητῆς λύσεως εἰς τὴν Ἐλληνικὴν Κυβέρνησιν, ἥτις ἀπὸ ἀδεξιότητα ἡ ἀτολμίαν δὲν ἥδυνήθη νὰ πείσῃ ἥ νὰ πειθαναγκάσῃ τὴν εὐεργέτιδα Δύναμιν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν διεθνῶν τῆς ὑποσχέσεων. Ομολογοῦμεν, δτι καὶ δὶ' ἡμᾶς, δπως καὶ διὰ πάντα Ἐλληνα, εἶναι ἀποκρουστικὴ ἡ ἰδέα τῆς ἐμφανίσεως τῆς Ἐλλάδος ὡς ἀντιδικούσης φιλοτιθεντοῦ Διεθνῆ Δικαστήριου πρὸς παλαιὸν καὶ μεγάλην Εὐεργέτιδα καὶ Προστάτιδα.

Υπάρχει βεβαίως ὁ κίνδυνος ἡ τοιαύτη προβολὴ τῶν δικαιωμάτων μας, ἐπειδὴ συμβαίνει νὰ μὴ εἴμεθα ἴσχυροί, νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἵταμότης καὶ νὰ καταστήσῃ ἡμᾶς ἀνυπαθεῖς, ἀλλ' ἀτυχῶς δὲν φαίται νὰ ὑπάρχῃ ἀλλή λύσις. Διὰ τοῦτο, ἀφοῦ ἀπευθυνθῶμεν ἐτὶ ἄπαξ πρὸς τὴν μεγάλην μας Σύμμαχον καὶ Προστάτιδα, ἔξαιτούμενοι κατανόησιν, εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ στραφῶμεν πρὸς τὴν ὑπεύθυνον Ἐλληνικὴν Κυβερνησιν καὶ τὴν πολιτικὴν Ἅγεσίαν γενικώτερον καὶ ν' ἀξιώσωμεν, δπως οὐχὶ πλέον μὲ ἡμίμετρα καὶ ἐμμέσως, ἀλλ' εὐθαρσῶς καὶ ἀπ' εὐθείας ζητήσῃ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ δικαίου.

Ἐὰν ἡ θρασύτης προκαλῇ ἀντιπάθειαν, ἡ σεμνὴ τόλμη ἐν τῇ διεκδικήσει δικαίου καὶ δοίου αἰτήματος, ἐπισπάται τὴν ἐκτίμησιν καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀντιπάλου. Δὲν θέλουμεν καὶ δὲν εὐχόμεθα καὶ πιστεύομεν, δτι δὲν θὰ προφθάσῃ νὰ συμβῇ, ἀλλὰ δὲν θὰ πταίωμεν ἡμεῖς, ἐὰν δὲν Ἐλλην ἀντιπρόσωπος εὑρεθῇ ἀντιμέτωπος τοῦ Βρετανοῦ εἰς τὸ διεθνὲς βῆμα, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῦτο δὲν θὰ παύσωμεν νὰ ἀγαπῶμεν, νὰ ἐκτιμῶμεν καὶ νὰ εὐγνωμοῦμεν τὴν μεγάλην Προστάτιδα, δι' δσα ὑπὲρ ἡμῶν ἔπραξε.

Ἡδη, ἀς τονισθῇ πρὸς δλας τὰς κατευθύνσεις καὶ ἀς κατανοηθῇ πανταχόθεν, δτι εἰς ζητήματα συνειδήσεως καὶ ἐλευθερίας οὔτε διαπραγματεύσεις οὔτε συμβιβασμοὶ χωροῦν, διότι οὐδεμία ζημία καὶ οὐδεμία ὀφέλεια ἐκ τούτων ὑπολογίζεται. Καὶ ἥ

ἐλευθέρωσις τῆς Κύπρου εἶναι ἐκ τῶν ζητημάτων ἐκείνων, τὰ δποῖα μόνον ἡ ἀμεσος καὶ αἰσία λύσις δύναται νὰ τερματίσῃ. Ἡ ἐλευθερία διὰ τὸν Ἐλληνας εἶναι ζητημα συνειδήσεως καὶ πίστεως Ἱερᾶς, εἰς δὲ τοιαῦτα Ἱερᾶς ζητήματα «Πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἦ ἀνθρώποις».

Καὶ ἥδη μίαν θεομήνην σύστασιν. Γνωρίζετε πόσον ενύκλιος εἶναι τὰς παρούσας περιστάσεις ἡ παρεξήγησις τῶν ἐκδηλώσεων. Χάριν λοιπὸν τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ, συνιστῶ θεομῆς καὶ ἀξιῶ, δπως κρατηθῇ ἡ σημερινὴ ἐκδήλωσις εἰς τὸ αὐτὸν ἐπίπεδον σοβαρότητος καὶ σεμνότητος, εἰς τὸ δόπιον διετηρήθη καὶ ἡ συγκέντρωσις τοῦ Παναθηναϊκοῦ Σταδίου. Ἡ ιερότης τῆς ὑποθέσεως ἀποκλείει ἀπολύτως τὴν ἀνάμειξην οίουδήποτε ἄλλου σκοποῦ καὶ ἄλλης ἐπιδιώξεως. Διὰ τοῦτο παρακαλῶ, δπως εὐθὺς μετὰ τὴν ἔγκρισιν τοῦ Ψηφίσματος διαλυθῆται ἡ σύχωση, ἐμπιστευόμενοι εἰς τὴν οἰκείαν Ἐπιτροπὴν τὰς περαιτέρων ἐνεργείας.

Μὲ τὴν πεποίθησιν, δτι δὲν θὰ παρακούσητε εἰς τὴν πατρικήν μον ταύτην σύστασιν καὶ παράκλησιν, σᾶς καλῶ δπως ἀναφωνήσαμεν: Ζήτω ἡ ἐλευθερία Κύπρου!

Μετὰ τὸν λόγον τοῦ Μακαρού, ἀποκατασταθείσης ἡ σύχωσης, δ Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Πανελλήνιου Επιτροπῆς τοῦ Κυπριακοῦ Ἀγῶνος ἀρχιμανδρίτης Τερψίνης Κοτσώνης ἀνέγνωσε τὸ κάτωθι ψήφισμα, τὸ δόπιον ἐνεκρίθη διὰ βοῆς ὑπὸ τοῦ Λαοῦ:

«Ο Λαός τῶν Αθηνῶν, συνελθὼν σήμερον τὴν 8ην Μαΐου 1952 εἰς πάνδημον συλλαλητήριον, εἰς τὴν πλατεῖαν Ὄμονοίας, ἀφοῦ ἥκουσε λόγον ἐκφωνηθέντα ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνῶν καὶ πάσης Ἐλλάδος κ. Σπυρίδωνος, Προέδρου τῆς Πανελληνίου Επιτροπῆς Ενώσεως Κύπρου

Ψ η φίξει:

1) Ἐκφράζει τὴν ζωηρὰν ἀγανάκτησιν του, διότι αἱ κατὰ καιροὺς Ἐλληνικαὶ Κυβερνήσεις καὶ ἡ πολιτικὴ ἡγεσία τῆς χώρας γενικώτερον τόσην χλιαρότητα ἐπέδειξαν ἐναντὶ τῶν ζητημάτων τῶν δύο ὑποδύλων περιοχῶν τῆς Ἐλλάδος καὶ δὴ ἐναντὶ τῆς Ενώσεως τῆς Κύπρου, καίτοι δὲν παραγνωρίζει τὰς προσφάτως καταβληθείσας προσπαθείας διὰ τὴν προώθησιν τοῦ ζητήματος.

2) Ἀξιοῖ ἐγνώρως καὶ ἐπιτακτικῶς παρὰ σύμπαντος τοῦ πολιτικοῦ κόσμου τῆς Ἐλλάδος, δπως τάχιστα, σαφῶς καὶ συντόνως ἀναλάβοντι τὴν ἡγεσίαν τοῦ ἀγῶνος ὑπὲρ τῆς ἀμέσου καὶ δριστικῆς ἱκανοποιήσεως τῆς πανελλήνιου ἀξιώσεως τῆς ἐνώσεως, προσφεύγοντες καὶ ἐνώπιον τοῦ ΟΗΕ, διότι

3) Θεωρεῖ δτι διὰ πάντα Ἐλληνα ἀποτελεῖ στίγμα ἀνυπόφορον τὸ νὰ κρατήται ὑπὲρ δουλείαν ἡ Ἐλληνικὴ Μεγαλόνησος. Τοῦτο δὲ κατόπιν τόσων μακρῶν ἀγώνων καὶ τοιούτων βαρυτάτων θυσιῶν τῆς Ἐλλάδος ὑπὲρ τῆς αὐτοδιαθέσεως τῶν λαῶν καὶ καθ' ἥν στιγμὴν ἀφ' ἐνὸς μὲν προσφέρει ἥδη τὸ μερίδιόν της εἰς αἷμα ὑπὲρ τῆς παγκοσμίου ἐλευθερίας, ἀφ' ἐτέρου δὲ καλεῖται νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν παγκόσμιον ἀμυναν τῶν φιλελευθέρων ἐθνῶν.

4) Ἐκλαμβάνει ὡς δεινὴν προσβολὴν δι' δλόκη-

ρον τὸν Ἐλληνισμὸν τὴν πείσμονα καὶ ἐπὶ τοία τέταρτα τοῦ αἰῶνος παρατεινομένην ἀργησιν τῆς Μεγάλης Βρεττανίας, δπως ἀναγνωρίσῃ εἰς τὸν πανάρχαιον καὶ ἰστορικὸν λαὸν τῆς Κύπρου τὸ δικαιώμα τῆς αὐτοδιαβέσεως; τοῦτο δὲ ἐνῷ ἀνεγνώρισε τοῦτο εἰς τόσους ἄλλους λαοὺς καὶ ὑπόσχεται γὰ τὸ παρόσχη καὶ εἰς ἄλλους.

δ) Ἐκφράζει τὴν πανελλήνιον θέλησιν περὶ συνεχίσεως τῆς φιλίας τῶν πατέρων μας ποὺς τὴν Μεγάλην Βρεττανίαν, φιλίας θεμελιωθέσης διὰ κοινῶν ἀγώνων καὶ θυσιῶν ὑπὲρ τῶν παγκοσμίων ἴδαικῶν, φιλίας δμως τιθεμένης σοβαρῶς ἐν κινδύνῳ, ἐφ' ὃσον δὲν λαμβάνεται δὲν ὅψιν τὸ πανελλήνιον τοῦτο αἴτημα. Ταυτοχρόνως προειδοποεῖ δτι, ἐξαντλήσας πᾶν διοιν ψημονῆς, θεωρεῖ ὡς ἐμπαιγμὸν τῶν ἐρωτέων ἴδαικῶν τὴν ἔλειψιν οἰασδήποτε κατανοήσεως διὰ τὸ τόσον δίκαιον αἴτημά τον ὑπὲρ τῆς Ἐγώσεως τῆς Κύπρου.

6) Ποιεῖται ἔκκλησιν πρὸς πάσας τὰς πεποιητισμένας καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἀγαπώσας χώρας, δπως θελήσουν νὰ βοηθήσουν εἰς τὴν μόνην εἰς ἐλευθέρους καὶ τὴν εἰρήνην ἀγαπῶντας λαοὺς ἀρμόδιους λύστε, τὴν φιλικὴν διευθέτησιν τοῦ Κυπριακοῦ ζητήματος.

7) Ἐπαναλαμβάνει δτι εὐρίσκεται πάντοτε παρὸν τὸ πλευρὸν τῶν Κυπρίων ἀδελφῶν καὶ εἶναι ἔστιμος νὰ πράξῃ τὸ πᾶν πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ Πανελληνίου τούτου αἴτηματος.

*Αναθέτει εἰς τὸν Μακαριώτατον Ἀχιεπίσκοπον· Αθηνῶν δπως ἐπιδόση τὸ παρόν Ψήφισμα δπου δεῖ.

ΣΚΥΡΙΟΙ ΑΡΧΙΕΡΕΙΣ (*)

6) Ὁτι οἱ, κατὰ καιρούς, Ἐνετοὶ διοικηταὶ αὐτῆς, οἱ ῥατοῦροι καλούμενοι, οὐ μόνον δὲν ἔστεργον εἰς τὴν ἀναγνώρισιν τῶν προγομίων αὐτῶν, ἀλλ ἀντιθέτως ἐπίεζον τούτους εἰς τὴν καταδολήν τῶν φόρων χρησιμοποιοῦντες κατ' αὐτῶν πιεστικά μέσα, εἰς περίπτωσιν ἀδυναμίας ἐκπληρώσεως τῶν, ἐν προκειμένῳ, ὑποχρεώσεων, ὡς διαβλέπομεν ἐν ἐγγράφῳ τῆς 31 Ἰανουαρίου 1504 ἔχοντι οὕτω. 31 Ἰανουαρίου ^π_τ (more Veneto) 1503—1504. «Ἐπειδὴ φοῦστά τις κατοίκων τῆς Σκύρου εἶχεν ἐπιφέρει ζημίας εἰς Τούρκους ὑπηκόους, ἡ Γερουσία διατάσσει τὸν Προνοητὴν τοῦ Στόλου (Provveditor in Armata) νὰ στείλῃ εἰς τὸν λιμένα καὶ ἐνεργήσῃ ἀνακρίσεις, δπως ἀποδοθῇ δικαιοσύνη καὶ γὰ μὴ διαταραχθῇ ἡ ὑφισταμένη μετὰ τῆς Τουρκίας εἰρήνη, πρὸς δὲ τούτοις προκηρύσσει ἐπὶ τοῦ προκειμένου υπαρχίας ἐν ταῖς λοιπαῖς γῆσις τοῦ Αλγαλού (Senato Mare reg. 16, φ. 304a) (¹).

γ) Ὁτι, καθ' ἥν ἐποχὴν ἀπηγνύθη ἡ ὡς ἀνω ἀναφορά, ἡ γῆσις αὕτη ἐμαστίζετο ὑπὸ πεγίας, ὥστε οἱ κάτοικοι αὐτῆς γὰ μὴ δύνανται εἰς τὴν καταδολήν τῶν φορολογικῶν αὐτῶν ὑποχρεώσεων.

δ) Ὁτι, καθ' αὐτήν, ἡ Ἐπισκοπὴ Σκύρου ἔστερτο Ἀρχιερέως διέτι εἶναι ἀγενήγητον πῶς ἡ αἴτη-

σις τῶν κατοίκων δὲν ὑπεδιλήθη δι' αὐτοῦ, παρὰ δι' ἵερέων, πράγμα τὸ δποῖον δὲν παρουσιάζεται, ὡς θα ἔδωμεν κατωτέρω, ὅτε ταύτης προϊστατο Ἱεράρχης.

ε) δτι καὶ τότε ἡ γῆσις αὕτη διοικητικῶς ἐξηρτάτο ἐκ τῆς Χαλκίδος ἢ Εύριπου ὡς δείκνυται καὶ ἐξ ἐγγράφου ὑπὸ ἡμερομηνίᾳ 11 Σεπτεμβρίου 1458, ἐν φ ἀναφέρεται ἡ παράγραφος αὕτη. «Ἡ Γερουσία φηφίζει δτι οἱ δπήκοοι τῆς Σκύρου, Σκιάθου καὶ Σκοπέλου δύνανται γὰ ἐφεστιάλλωσι τὰς ἀποφάσεις τῶν ρωτούρων αὐτῶν εἰς τὸν βαῖλλον τῆς Χαλκίδος (Senato Mare reg. 6 φ. 864x) (¹).

στ) Ὁτι ἡ ἀγώμαλος οὕτως εἰπεῖν πολιτικὴ κατάστασις, ήτις διπήρχε, κατὰ τὴν ὑπὸ ὅψιν περίσσον, εἰς τὴν περιοχὴν αὕτη τοῦ Αλγαλού Πελάγους δτὲ μὲν περιερχομένην ὑπὸ τὴν Τουρκικὴν ἐπικυριαρχίαν, δτὲ δὲ ὑπὸ τὴν Ἐγετικὴν τοιαύτην, εἰχε τὸν ἀγτίκτυπον τῆς καὶ ἐπὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς τοιαύτης, καὶ ίσως διὰ τοῦτο γὰ ἐστερεῖτο ἡ γῆσις αὕτη καὶ συγεχοῦς Ἀρχιερατικῆς ἐποπτείας. Πάντως ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ εἶναι προφανῆς ἡ ἔλλειψις σαφῶν ἱστορικῶν δεῖομένων

«Ο Συμβίδων Λάμπρος, ἐν προκειμένῳ, μᾶς πληροφορεῖ τὰ ἔξης. «Εἰς ἐρώτη μά του περὶ ἐγγράφων ἀναφερομένων εἰς τὴν γῆσιν Σκύρου καὶ ἀποκειμένων ἐν τοῖς ἀρχείοις τῆς Βενετίας ὡς ἔξης μοὶ εἰχεν ἀπαντήσει τῇ 15/28 Αὔγουστου 1907 ὁ ἔκτοτε θανάτῳ δειγότατος γνώστης τῶν ἐν αὐτοῖς ἐγγράφων καὶ ὑποδιευθυντής τοῦ R. Archivio di Stato, δ R. Pre-dell». «Εἶγαι περιττὸν γὰ εἰπὼ Τιμῆν, δτι τελεία ἐν τῷ ἡμετέρῳ ἀρχείῳ ἔρευνα περὶ τῆς ιστορίας τῆς Σκύρου ἦθελεν ἀπαιτήσει ἵκανως μακροχρόνιον ἐνασχόλησιν καὶ δτι αἱ ἐνταῦθα παρεχόμεναι εἰδήσεις εἶγαι ἀπλοῦν μόνον δεῖγα τῶν δυναμένων γὰ περισυλλεχθῶσι» καὶ ἐπιπροστίθεται. «Γιγάσκετε βεβαίως τὸ ἔγγραφον τῆς 36 Ιουνίου 1453 (Senato Secreti reg. XX, οὗ γίνεται μεγία παρὰ τῷ Romanin Storia documentata di Venezia Τόμ. Δ'. σ. 263), ἐξ οὗ μαγιστρόνομεν, δτι αἱ γῆσοι Σκύρος, Σκιάθος καὶ Σκόπελος περιήλθον εἰς τὴν προστασίαν τῆς βενετικῆς πολιτείας, καὶ τὸ ἄλλο ἔγγραφον τῆς 2 Οκτωβρίου 1540 (Commemoriali Τόμ. ΣΤ'. σ. 236), ἐν φ ἡ Σκύρος ἀναγράφεται μεταξὺ τῶν χωρῶν καὶ τῶν γῆσων, αἵτινες ἔκτοτε ἔμειναν ὑπὸ τὴν δεσποτείαν τῶν Τούρκων. Υπάρχει δὲ καὶ ἄλλο ἔγγραφον τοῦ ἡμετέρου ἀρχείου, μηγμονευόμενον ὑπὸ τοῦ Romanin(ἐνθ' ἀνωτ. Τόμ. Δ'. σ. 354), ἐν φ γίνεται λόγος περὶ παραχωρήσεως τῆς Σκύρου εἰς τὴν Πύλην τῷ 1471, ἀλλ ἡ γῆσις αὕτη ἔμεινεν οὐχ ἡττον ὡς κτῆσις τῆς Βενετίας μέχρι τοῦ ἐπομένου αἰώνος». «Τοῦ λόγου δὲ ὅντος περὶ ἐγγράφων ἀναφερομένων εἰς τὴν Σκύρον καὶ μὴ συνειλεγμένων μέχρι τοῦδε ὑπὸ ἄλλων, ὑπομιμήσκων ὑμῆς πρῶτον, δτι αἱ ἀναγραφαὶ (registri) τοῦ Segretariato alle Voci δύνανται γὰ παράσχωσι τὴν σχεδὸν πλήρη σειράν τῶν ρωτούρων (rettori) τῶν ἀντιπροσωπευόντων τὴν Σκύρον ἐν Βενετίᾳ». Εἶτα δ' ἐξήτασα τὰς ἀγαραφάδες (registri) τῆς Γερουσίας (Senato) καθ' δσον περιελάμ-

(*) Συνέχεια ἀπὸ σελ. 151.

1. N. Ἐλληνομήμων, έτ. 1913 Τόμ. I. Τεῦχ. Γ'. σ. 352.

1. N. Ἐλληνομήμων ἔνθ' ἀνωτ. σ. 351—352.

βανού πίγακας και εύρογ έν αὐτοῖς τὰ ἀκόλουθα ἔγγραφα...»⁽¹⁾.

ζ) «Οι ἐπέρχεται μεταβολὴ εἰς τὴν χρονολογίαν σειρὰν τῶν Ἐνετῶν διοικητῶν τῆς Σκύρου. Ο καταρτίσας τοὺς πίγακας αὐτῶν Δ. Παπαγεωργίου ἐν τῷ μηνὶ θέντι: αὐτοῦ ἔργῳ ἀναγράφει, στὶς ὁραιούσιος Φραγτέσκος Πασκαλίγος ἡκμασε τῷ 1455· ἐκ τοῦ ἔγγραφου ὅμως τούτου φαίνεται, στὶς οὗτος ἡκμασε τῷ 1350 μ. Χ. κατ’ ἀκόλουθίαν δέον γὰρ ἐρευνηθῆ τὸ σημεῖον τοῦτο, δόπτε ἀναμφιδόλως θά ἐπέλθῃ καὶ τροποπάγησις τῆς σειρᾶς αὐτῶν⁽²⁾.

(Ἀκολουθεῖ)

† Ο πρ. Λήμνου ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

ΓΡΑΤΙΑΝΟΣ

Παρῆλθεν ἀπαρατήρητος παρ’ ἡμῖν δὲ πρό τινος ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βολογνα γενόμενος ἑοτασμὸς τῆς 800τηρούσ τοῦ σπουδαιοτέρου κανονολόγου τῶν μέσων χρόνων καμαλδουλίνου μοναχοῦ Ἰωάννου Γρατιανοῦ, γνωστοῦ ἐκ τῆς κλασσικῆς κανονικῆς συλλογῆς του τῆς ὑπὸ τὸ ὄνομα Decretum Gratiani φερομένης.

Περὶ τοῦ βίου, τῆς καταγωγῆς κλπ. τοῦ Γρατιανοῦ πολὺ δλίγα γνωρίζουμεν, παραδίδεται μόνον διτι ἡτο καμαλδουλίνος μοναχὸς τῆς ἀδελφότητος τοῦ ἄγιου Felix ἐν Βολογνα κατὰ τὸν 12ον αἰώνα, ὃπου ἐδίδασκε τὸ κανονικὸν δίκαιον. Ἀλλαι σχετικαὶ λεπτομερειακαὶ πληροφορίαι περὶ αὐτοῦ δὲν φαίνονται ἴστορικῶς ἀκριβεῖς.

Ο Γρατιανὸς ὅμως κατέστη πασίγνωστος διὰ τοῦ περιφήμου ἐκείνου συγγράμματός του, τοῦ δοπίον διπλῆρης τίτλος εἶναι Concordantia Discordantium Canonum. Τὸ ἔργον τοῦτο, τὸ δοπίον εἶναι γνωστὸν καὶ ὡς Corpus Juris Canonici, εἶναι ἡ πρώτη, θὰ ἥδυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, καθολικοποίησις τῶν κανονικῶν (καὶ πατικῶν) διατάξεων τῆς Λατινικῆς Ἐκκλησίας, ἡτις ἔχοησίμευσεν ὡς βάσις παρομοίων μεταγενεστέρων ἔργασιδν καὶ ἡτις διὰ τοῦτο, χωρὶς νὰ φέρῃ ἐπίσημον καρακτῆρα, ἐθεωρεῖτο μέχρι τῆς ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ἐπισήμου ἐκδόσεως τοῦ νέου καθολικοῦ τοῦ Corpus Juris Canonici ὑπὸ τοῦ Πάπα Βενεδίκτου

1. Ἐπακολουθεῖ σειρὰ τοιούτων καταχωρισθέντων ἐν τοῖς οἰκείοις μέρεσι τῆς παρούσης μελέτης.

2. Ἐπ’ εὐκαριότητος παραθέτομεν δύο ἔγγραφα, τὴν τοποθέτησιν ῥαιτούρων ἐν αὐτῇ, ἀναγράφοντα. α) τῆς 29 Μαρτίου 1642. «Ἡ Γερουσία διστάσσει τινάς πρωτοκόμιτας (sopracomititi) νὰ μεταφέρωσιν εἰς τὴν Σκύρον τὸν ἐκλεισμένον αὐτῆς δρεσθόρον Ἀλέξανδρον Βερνάρδον (Senato Mare reg. 7, φ. 564α). β) τῆς 21 Ιουνίου 1473. «Ἡ Γερουσία διστάσσει δπως ὁ Ιερώνυμος Salomon ἀποζημιωθῇ διὰ τὰ ἀποτιθέντα εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Σκύρου καθ’ ὃν χρόνον ἡτο ῥαιτούρος τῆς γῆς χάριν σίτου παρασχεθέντος εἰς τὴν μούραν τοῦ βενετικοῦ στόλου. (Senato Mare reg. 7, φ. 173α). γ) τῆς 3 Σεπτεμβρίου 1501. «Ἡ Γερουσία ἀποφασίζει, ἵνα ὁ Γενικὸς Στόλαρχος (Capitano general da mar) δρίσῃ μίαν ἡ δύο τριήρεις, δπως μεταφέρωσιν εἰς τὴν Σκύρον τὸν ἐκλεισμένον ῥαιτούρον αὐτῆς Ἰάκωβον Ζώρζην (Zorzi) καὶ ἀπαγάγωσιν ἐκεῖθεν καὶ μεταφέρωσιν εἰς Κέρκυραν τὸν προκάτοχον αὐτοῦ Ἰάκωβον Ιουστιάνην (Giustiniani). (Senato Mare re. 15, φ. 854) (*).

(*) N. Ἐλληνομημάτων ἔνθ' ἀνωτ. σ. 352.

τοῦ XV (1917—18) ὡς ἡ ἐπίσημος καθολικοποίησις τοῦ λατινικοῦ κανονικοῦ δικαιού καὶ ἐκυριάζει εἰς τὸν λατινικὸν κόσμον.

Ἡ χειρόγραφος ἔκδοσις τοῦ Decretum Gratiani τοποθετεῖται μεταξὺ τῶν ἑτῶν 1140 καὶ 1151, περιέχει δὲ συστηματικῶς πάσας τὰς παλαιοτέρας καὶ μεταγενεστέρας ἐκκλησιαστικὰς διατάξεις, τὰς ἀναφερομένας εἰς πάσας τὰς λεπτομερείας τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς ἀπὸ τοῦ δόγματος μέχρι καὶ τῶν τελετουργικῶν καὶ πειθαρχικῶν λεπτομερειῶν.

Ἡ ἐργασία τοῦ Γρατιανοῦ ἦτο σπουδαιοτάτη, διότι διὰ πρώτην φοράν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς προγενεστέρας συλλογάς, παρελείφθησαν αἱ νόθοι κανονικαὶ διατάξεις, καὶ ἵδια αἱ πενδοῖσιδώριοι, αἱ δοποὶαὶ ἐπὶ μακρὸν θεωρούμεναι γνήσιαι σπουδαίως συνέβαλον εἰς τὴν ἐπὶ ἐσφαλμένων βάσεων ἀνάπτυξιν τῆς παπικῆς αὐθεντίας.

Τὸ Decretum Gratiani ὑπῆρξεν ἐπὶ αἰώνας δ κατ’ ἔξοχὴν δόηγδος τοῦ ἐφημοσυμένου Κανονικοῦ Δικαιού ἐν τῇ λατινικῇ ἐκκλησίᾳ καὶ δὲν ἔμεινε φυσικὰ ἄνευ σπουδαίας ἐπιδράσεως καὶ ἐπὶ τῶν ἐν τῇ Δύσει ἀναπτυχθεισῶν σχέσεων μεταξὺ πολιτείας καὶ ἐκκλησίας.

Ως γνωστόν, αἱ πρῶται κανονικαὶ συλλογαὶ ἐνεφανίσθησαν εἰς τὴν Ἀνατολικὴν ἐκκλησίαν ἡδη ἀπὸ τῆς γνωστῆς συλλογῆς τῆς ὑπὸ τὸ ὄνομα «Κανόνες τῶν ἀγίων Ἀποστόλων» φερομένης καὶ μεταφρασθεῖσῆς ἐν τῇ Δύσει ὑπὸ τοῦ μοναχοῦ Διονυσίου τοῦ μικροῦ (Exiguus), ἡτις καὶ ἀπετέλεσε τὴν ἀφετηριῶν τῆς σπουδαίας ἀναπτυξέως τοῦ Καν. Δικαιού ἐν τῇ Δύσει. Ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ ἐκκλησίᾳ κατά τε τοὺς μέσους χρόνους καὶ μεταγενεστέρως παρουσιάσθησαν διάφοροι κανονικαὶ καὶ νομοκανονικαὶ ἵδια συλλογαὶ, ὃν περιφημότεραι εἶναι αἱ τῶν μεγάλων ἐργασιευτῶν τῶν κανόνων Βαλσαμῶνος, Ζωναρᾶ καὶ Ἀριστηνοῦ καὶ ἡ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Πατριάρχου Φωτίου γνωστή. Πολλαὶ δὲ ἄλλαι ἐνεφανίσθησαν μεταγενεστέρως μέχρι καὶ τῶν νεωτέρων τῆς τοῦ Ἀγαπίου καὶ Νικοδήμου (τοῦ Πηδαλίου), τοῦ Ράλλη καὶ Ποτλῆ καὶ τῆς ἡμετέρας.

Παρὰ ταῦτα, τὸ Κανονικὸν Δίκαιον δὲν ἀνεπτύχθη σπουδαίως ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἐκκλησίᾳ, ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν Δυτικὴν ἐκκλησίαν, ἐν τῇ δοποὶᾳ διὰ τὸ κρατοῦν ἐν αὐτῷ νομικὸν διωματικὸν πνεῦμα ἀνεπτύχθη εἰς ὑπέρεταν βαθμόν, μέχρι τοῦ σημείου ἱδρύσεως καὶ λειτουργίας εἰδικῶν οχολῶν τοῦ Κανονικοῦ Δικαιού, ἐν αἷς τοῦτο ἰδιαιτέρως σπουδάζεται καὶ θεραπεύεται.

Ἡ ἐργασία τοῦ Γρατιανοῦ ὑπῆρξε σπουδαιοτάτη διὰ φετηριῶν τῆς μέχριον ἐξελιχθείσης καὶ ἐπισήμως διαμορφωθείσης ὑποδειγματικῶς καθολικοποίησεως τοῦ κανονικοῦ ὑλικοῦ τῆς λατινικῆς ἐκκλησίας, ἡς ἔπειται ἡ καθολικοποίησις τοῦ κανονικοῦ ὑλικοῦ τῶν δικαιοδοσίων τοῦ Πάπα ἀνατολικῶν οντιτικῶν ἐκκλησιῶν.

Ἐνχῆς ἔργον θὰ ἥτο ἄν, ὡς κατ’ ἐπανάληψιν ὑπέ-

1. Ἀμίλχα Σπ. Ἀλιβιζάτου, Τὸ Κανονικὸν Δίκαιον ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ (Ιστορικὸν σημείωμα), 1939.

δειξα καὶ τελευταίως ἀκόμη ἐτόνισα, ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία προέβαινεν ἐπισήμως εἰς τὴν ἔτοιμασίαν τῆς κωδικοποιήσεως τοῦ κανονικοῦ ὑλικοῦ τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, διὰ τὴν ἔλλειψιν τῆς δύοις σπουδαίως χωλάνει παρ' ἡμῖν ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἀπειραρχίμων κανονικῶν διατάξεων, ἐπὶ διαταράξει τῆς καλῶς ἐννοούμενης πειθαρχικῆς ἐν τῷ ἐκκλησιαστικῷ ὁργανισμῷ τάξεως.

ΑΜΙΛΚΑΣ ΑΛΙΒΙΖΑΤΟΣ
Καθηγητὴς τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου
ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν

ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΚΑ

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΕΝ ΟΥΡΑΝΩΙ ΦΑΝΕΝΤΟΣ ΣΗΜΕΙΟΥ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

[7 Μαΐου]

“Η Ὁοθόδοξος Ἐκκλησία, πλὴν τῶν εἰς ἀνάμνησιν τῆς Εὐρέσεως, τῆς Ὑψώσεως καὶ τῆς Προσκυνήσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ ἑιρτῶν, πανηγυρίζει ἐτησίως τῇ 7ῃ Μαΐου καὶ τὴν ἐν οὐρανῷ ἐμφάνισιν τοῦ Σταυροῦ ἐν Ιεροσολύμοις.

‘Ο ἄγ. Κύριλλος Ιεροσολύμων (350—386), γενόμενος αὐτόπτης μάρτυς τοῦ θαυμαστοῦ τούτου γεγονότος, παρέχει τὴν περιγραφὴν αὐτοῦ ἐν ἐπιστολῇ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Κωνστάντιον⁽¹⁾.

‘Ἐπὶ μὲν γάρ τοῦ θεοφιλεστάτου καὶ τῆς μακαρίας μνήμης Κωσταντίνου τοῦ σοῦ πατρός,—γράφει μεταξὺ ἀλλων δὲ ἄγ. Κύριλλος—τὸ σωτήριον τοῦ Σταυροῦ ἔντον ἐν Ιεροσολύμοις ηὔρηται· τῆς θείας χάριτος, τῷ καλῶς ζητοῦντι τὴν εὐσέβειαν, τῶν ἀποκεκυμένων ἀγίων τόπων παρασχούσης τὴν εὐρεσιν. Ἐπὶ δὲ σοῦ, δέσποτα, πανευσεβέστατε βασιλεῦ, προγονικὴν εὐσέ-

1. Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη τοῦ ἄγ. Κυρίλλου ἐξεδόθη λατινιστὶ ὑπὸ τοῦ Grodeckius. Τὸ ἔλληνον κείμενον ἐξεδόθη τῷ 1600 ὑπὸ τοῦ Gretser. Ὄπτω ἔτη βραδεύερον δὲ Prevotius ἐξέδωκε μετὰ τῶν Κατηχήσεων τοῦ ἄγ. Κυρίλλου καὶ τὴν πρὸς τὸν Κωνστάντιον ἐπιστολὴν ἐν Βατικανῶν καθίκων, συμφωνούντων τῶν μὲν πρὸς τὴν ἔκδοσιν τοῦ Grodeckii, τῶν δὲ πρὸς τὴν τοῦ Gretseri. Ἡ αὕτη ἔκδοσις ἐπιτελήθη τῷ 1631 καὶ τῷ 1640 ἀνενοῦντος διαφορᾶς. Εἰς τὴν Ὁξειανὸν δὲ Millesius ἐξέδωκε τὴν ἐπιστολὴν, μητρονομεύων τὰς παροσελίδίους διαφορὰς τῶν κωδίκων Roe καὶ Casaubonianī. Ἡ παρὰ Migne (τόμ. 33, 1165—1176) ἔκδοσις ἐγένετο κατὰ τὸ κείμενον τοῦ Prevotii καὶ τὰς μεταφράσεις τοῦ Gretser καὶ τοῦ Grodeckii μετὰ μνείας τῶν διαφορῶν τῶν Ἀγγλικανῶν κωδίκων τῶν ὑπὸ τοῦ Millesio καταχωρισθέντων καὶ τοῦ Ὀττοβονιανοῦ (Ottoboniano) κωδίκος. Ἡ ἐπιστολὴ ἐξεδόθη τῷ 1700 ἐν Παρισίοις καὶ ὑπὸ τοῦ A. Toussaint εἰς τὰ ἔργα τοῦ Κυρίλλου (Cyrilli opera σ. 351—54). [Βλέπε Migne 33, 1156 § II, III, καὶ BHC² 413. Ἰδεὶ καὶ βιβλιογραφίαν ἐν A. Μπαλάνου Πατρολογίᾳ, ἐν Αθηναῖς 1930, σ. 271, σημ. 1].

‘Ἡ χρῆσις τοῦ ὅρου «δόμοούσιος» κατέστησεν υποπτὸν τὴν γνησιότητα τῆς ἐπιστολῆς εἰς τὸν Rivet καὶ ἄλλους. ‘Ο O. Bardenhewer ὅμως, δὲ Blöndel, δὲ ἔκδοτης τῆς ἐπιστολῆς παρὰ Migne καὶ ἄλλοι, λαβόντες ὑπὸ δύψιν τὰ ἐσωτερικὰ τεκμήρια (ὅμοιότης τοῦ ὑφους τῆς ἐπιστολῆς πρὸς τὰ γνήσια ἔργα τοῦ ἄγ. Κυρίλλου), ἀπεδεχθῆσαν τὴν γνησιότητα τῆς ἐπιστολῆς δεχθέντες, ὅρθως, ὅτι ἡ παρουσία περὶ τὸ τέλος τῆς ἐπιστολῆς τοῦ ὅρου «δόμοούσιος» ὀφείλεται εἰς μεταγενεστέραν προσθήκην (Πρβλ. A. Μπαλάνου ἐνθ' ἀν. 273 καὶ Dictionnaire de Théologie Catholique III, 2535—6).

βειαν μείζονι τῇ πρὸς τὸν Θεὸν εὐλαβείᾳ νικῶντος, οὐκ ἀπὸ γῆς λοιπόν, ἀλλ' ἐξ οὐρανοῦ τὰ θαυματουργήματα· καὶ τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τὸ τῆς κατὰ τοῦ θαυμάτου νίκης τρόπαιον, ὃ μακάριος λέγω σταυρός, φωτὸς μαρμαρυγαῖς ἀπαστράπτων ἐν Ιεροσολύμοις ὥφθη.

»Ἐν γὰρ ταῖς ἀγίαις ταύταις ἡμέραις τῆς ἀγίας Πεντηκοστῆς Νόνναις Μαΐαις, περὶ τρίτην ὥραν, παμμεγέθης σταυρὸς ἐκ φωτὸς κατεσκευασμένος, ἐν οὐρανῷ ὑπεράνω τοῦ ἀγίου Γολγοθᾶ καὶ μέχρι τοῦ ἀγίου ὄρους τῶν Ἐλαῖων, ἐκτεταμένος ἐφαίνετο· οὐκ ἐνὶ καὶ δευτέρῳ μόνῳ φανεῖς, ἀλλὰ παντὶ τῷ τῆς πόλεως πλήθει φανερώτατα δειχθεῖς. Οὐκ ὡς ἀν τις νοήσειν, δξέως κατὰ φαντασίαν παραδομάν, ἀλλ' ἐπὶ πλείσιν ὥραις ὑπὲρ γῆν ὀφθαλμοφανῶς θεωρούμενος καὶ ταῖς ἀστραπούσαις μαρμαρυγαῖς τὰς ἡλιακὰς ἀκτίνας νικήσας· ἡ γὰρ ἀν ὑπὸ ἀντῶν νικώμενος ἐκαλύπτετο, εἰ μὴ δυνατωτέρας ἡλίου τοῖς ὅροσι παρεῖχε τὰς λαμπτηδόνας. ‘Ως μάτι μὲν ἀθρόως ἐξ αὐτῆς εἰς τὴν ἄγιαν ἐκκλησίαν ἐπιδραμεῖν τὸ τῆς πόλεως πλήθος, τὸ τῆς θεοπτίας φόβῳ μετ' εὐφροσύνης κατασχεθέν· νέων ἄμμα καὶ πρεσβυτέρων, ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, καὶ πάστης ἡλικίας, καὶ μέχρις αὐτῶν ἡδη τῶν κατ' οἶκους θαλαμευομένων κορῶν· ἐντοπίων τε καὶ ἔξων, χριστιανῶν τε ἄμμα, καὶ τῶν ἀλλαχόθεν ἐπιδημούντων ἐθνικῶν. ‘Ομοθυμαδὸν δὲ πάντων, ὡς ἐνὸς στόματος Χριστὸν Ἰησοῦν τὸν Κύριον ἡμῶν, Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν μονογενῆ, τὸν θαυματοποιὸν ἀνυμνούντων· ἔργῳ τε καὶ πειρᾳ παραλαβόντων, δτι χριστιανῶν τὸ δόγμα τὸ πανευσεβές, οὐκ ἐν πειθοῖς σοφίας ἐστὶ λόγοις, ἀλλ' ἐν ἀποδείξει Πνεύματος καὶ δυνάμεως· οὐκ ὑπὸ ἀνθρώπων μόνον καταγγελόμενον, ἀλλ' ἐξ οὐρανῶν θεόθεν μαρτυρούμενον...».

Περὶ τοῦ φανέντος σημείου τοῦ Σταυροῦ ὑπεράνω τοῦ Γολγοθᾶ μαρτυροῦν, πλὴν τοῦ ἄγ. Κυρίλλου, καὶ δὲ ἄγ. Αμβρόσιος⁽¹⁾ († 397), δὲ Φιλοστρόγονος⁽²⁾, δὲ Σωζομενός⁽³⁾ († μεταξὺ τῶν ἑταῖρων 446—450), τὸ Πασχάλιον Χρονικὸν⁽⁴⁾ καὶ τινες βιζαντινοὶ χρονογράφοι.

Οἱ Βολλανδισταί, ἐπὶ τῇ βάσει μαρτυρίας τοῦ Θεοφάνους, δστις διμιεῖ περὶ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ ἄγ. Κυρίλλου, ὑπομέτοντο δτι τὸ γεγονός τῆς ἐν οὐρανῷ ἐμφανίσεως τοῦ Σταυροῦ συνέβη περὶ τὸ 357, εἰναι δμως σήμερον κοινῶς παραδεδέγμενον δτι ἡ ἐμφάνισις ἐγένετο ἐν ἀρχῇ τῆς ἀρχιερατείας τοῦ ἄγ. Κυρίλλου, ἦτοι τῷ 351.

Κατὰ τὸ Πασχάλιον Χρονικόν, τὸ πρῶτον μέρος τοῦ ὅποιου ἐγράφη ἐπὶ Κωνσταντίου καὶ ἐπερατώθη τῷ 354, τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ «ώφη ἐν Ιεροσολύμοις... ἐν ἡμέρᾳ πεντηκοστῇ...», κατὰ δὲ τὸν Θεοφάνην, τῇ 7ῃ Μαΐου τῇ ἡμέρᾳ τῆς Πεντηκοστῆς.

1. Epist 40 ad Theodosium.

2. Migne 65, 512.

3. Αντόθι 67, 1117.

4. (Ἐκδ. Βόννης) Α' 540. Κατὰ τὸ Πασχάλιον Χρονικόν, δὲ Σταυρὸς παρετηρήθη κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν ὑπὸ τοῦ Κωνσταντίου καὶ τοῦ στρατοῦ του ἐν Πανωνίᾳ.

Άλλ' ή ήμέρα τῆς Πεντηκοστῆς οὐδέποτε συνέπιπτε τότε ἐνωρίτερον τῆς 10 Μαΐου, ἐπομένως δέον νὰ νοηθῇ ὅτι ή ἐμφάνισις ἔγένετο κατὰ μίαν τῶν περὶ τὴν Πεντηκοστὴν ἡμερῶν, ὃς, ἄλλως τε, ἀναφέρεται ἐν τῇ ἐπιστολῇ τοῦ ἀγ. Κυρίλλου καὶ τῷ Μηνολογίῳ τοῦ Βασιλείου. Τὸ Πάσχα δὲ τοῦ ἔτους 351, καθ' ὃ ἐφάνη ὁ Σταυρός, ἐωρτάσθη τῇ 31 Μαρτίου, ἐπομένως ἡ 7 Μαΐου συνέπεσε τῇ Τρίτῃ τῆς Στ΄ ἔβδομάδος, ἥτοι τῇ παραμονῇ τῆς ἀποδόσεως τοῦ Πάσχα.

Τὸ θαυμαστὸν τοῦτο γεγονός τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Σταυροῦ, ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ ἔσχε μεγίστην ἐπίδρασιν ἐφ' ὅλης τῆς αὐτοκρατορίας, κατὰ δὲ τὸν Σωζομενόν, «πολλοὺς Ἐλλήνων καὶ Ἰουδαίων εἰς τὸν Χριστιανισμὸν ἐπηγάγετο».

Μενία τῆς ἑορτῆς γίνεται εἰς τὸ Τυπικὸν τοῦ ἀγ. Σάβα (σ. 40), Κανόνα δὲ εἰς αὐτὴν ἔγραψεν ὁ Ἰωάννης μοναχός⁽¹⁾. Εἶναι προφάνες ὅτι ή ἑορτὴ αὗτη εἰσήχθη τὸ πρῶτον εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ἐκεῖθεν δέ, πιθανῶς οὐχὶ ἐνωρίτερον τοῦ Ὁ αἰῶνος, μετήχθη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Κωνσταντινούπολεως.

Πρεσβύτ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΠ. ΡΑΜΦΟΣ π. Θ.

Ο ΕΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΟΙΣ ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ 25 ΜΑΡΤΙΟΥ

Ο ἐφετεινὸς ἑορτασμὸς τῆς Ἐθνικῆς ἡμέραν ἐπετίου ἐν Ἱεροσολύμοις ἔδωκεν ἀφορμὴν φιλελληνικῶν ἐκδηλώσεων καὶ τοῦ ἀραβιορθοδόξου κλήρου καὶ τοῦ ποιμνίου τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων. Οὕτως εἶναι ἄξιον ἴδιαιτέρας ἔξαρσεως τὸ γεγονός, ὅτι κατὰ τὴν δοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Γεν. Προξένου τῆς Ἐλλάδος δεξίωσιν ἐν τῇ παλαιᾷ πόλει τῶν Ἱεροσολύμων διὰ πρώτην φορὰν ἔλαβε τὸν λόγον καὶ Ἀραψίερεύς, ὁ κ. Γεώργιος Χούρη, ὅστις εἰς δραίαν ἐλληνικὴν γλῶσσαν ἔξῆρε τὸ μεγαλεῖον τῆς Ἐλλάδος καὶ ἐτόνισεν ὅτι ή νεωτέρα Ἐλλὰς εἶναι ἀνταξία τῆς ἀρχαίας. Ο λόγος τοῦ αἰδεσιμωτάτου Χούρη ἔχει ὡς ἀκολούθως:

Ἐκλαμπρότατε Γενικὲ Πρόξενε τῆς Ἐλλάδος
Κύριε Μοσχόποντε,

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς Ἐθνικῆς ἑορτῆς τῶν Ἐλλήνων, ἥτις ἑορτὴ εἶναι τεκμήριον τοῦ διακεκριμένου χαρακτῆρος τοῦ Ἐλληνικοῦ Λαοῦ, τῶν εὐγενῶν αἰσθημάτων αὐτοῦ καὶ τοῦ μεγάλου θάρρους, τὰ δόποια καταφαίνονται ἐν τε τῇ ἀρχαίᾳ παγκοσμίῳ ἰστορίᾳ καὶ ἐν τῇ νέᾳ,

1. Μητροπολίτος Μαΐου (ἐκδ. Βαρθ. Κουτλουμουσιανοῦ) σ. 24 ἔξ.

δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔξυμνήσωμεν τὸν μεγάλους ἄνδρας τοῦ Ἐλληνικοῦ Λαοῦ τῆς τε ἀρχαίας καὶ νέας ἐποχῆς, διότι εἶναι γρωστὰ προσωπικότητες ἐκ τῆς παγκοσμίου ἴστορίας, ἀρκεῖ μόνον νὰ εἴπωμεν ὅτι ή φιλοσοφία καὶ διολιτισμὸς ὀλοκλήρου τοῦ κόσμου δρείλεται εἰς τὸν ἀρχαίον Ἐλληνα, ὃς διολογεῖται ὑπὸ πάντων, καὶ ή μνήμη αὐτῶν θὰ μένῃ εἰς τὸν αἰώνα τὸν ἀπαντά.

Καὶ ἐγὼ κανχῶμαι, διότι σήμερον λαμβάνω τὴν εὐκαιρίαν δημοσίως νὰ διμολογήσω τοῦτο, ὡς εἰς ἐκ τῶν πολλῶν, διόποιος θαυμάζω τὴν σοφίαν καὶ τὸν πολιτισμόν, τὸν διόποιον οἱ πρόγονοι νῦν δικληρούστησαν εἰς τὸν ἀπογόνους αὐτῶν.

Ανευ ὑπερβολῆς ἀναγρωρίζω ὅτι καὶ σήμερον ἐπάρχονται μεταξὺ τοῦ Ἐλληνικοῦ Λαοῦ ἄνδρες ἐφάμιλλοι τῶν ἐνδόξων προγόνων αὐτῶν, οἵτινες πάση θυσίᾳ διεφύλαξαν καὶ διαφυλάττουσι τὰ σοφὰ παραγγέλματα τῶν σοφῶν προγόνων αὐτῶν, καὶ μετὰ θάρρους καὶ σοφίας κυβερνῶσι τὸν Ἐλληνικὸν Λαόν, παθοδηγοῦντες αὐτὸν εἰς λιμένα δισπαλῆ, οὐχὶ μόνον πρὸς δῆφελος τῆς ἰδίας χώρας αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ ἀπάσης τῆς ἀνθρωπότητος. Τοιοῦτοι ἄνδρες εἶναι καὶ οἱ σήμερον διέποντες τὸ ἐνδόξον Ἐλληνικὸν Κράτος, ἐπὶ πεφαλῆς ἔχοντες τὸν Μεγαλειότατον Βασιλέα αὐτῶν Παῦλον τὸν Α', οἱ διόποιοι παθοδηγοῦνται τὸν λαὸν αὐτῶν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς προόδου καὶ τῆς εὐημερίας.

Τοιοῦτος Βασιλέας, τοιαύτη Κυβέρνησις καὶ τοιοῦτος Λαός, οἱ πραγματικοὶ κληρονόμοι τῆς σοφίας, τῆς ἐπιστήμης καὶ τοῦ πολιτισμοῦ ἐξ αὐτῆς τῆς πραγματικῆς Ἐλληνικῆς πηγῆς, εἶναι ἀληθὲς καὶ πανθομολογούμενον, ὅτι εἶναι οἱ μόνοι δόηγοι καὶ τοῦ εἰκοστοῦ τούτου αἰῶνος καὶ τὸ ὑψιστον τοῖς πᾶσι παράδειγμα.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτη παρακαλῶ τὴν Ὅμηρον Ἐκλαμπρότητα, τὸν Γενικὸν Πρόξενον τῆς Ἐλλάδος, ὡς ἀντιπρόσωπον τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ Βασιλέως τῶν Ἐλλήνων ἐν τῇ Αγίᾳ Πόλει ταύτῃ, δύνας διαβιβάσῃ τὰ θεομάτια συγχαρητήρια ἐκ μέρους ἐμοῦ, ἐπὶ μέρους τῶν Ὁρθοδόξων ἐντοπίων ιερέων καὶ ἀπάσης τῆς Ὁρθοδόξου Κοινότητος Ἱεροσολύμων, ἐπὶ τῇ μεγάλῃ ταύτῃ Ἔορτῇ, πρὸς τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα τὸν Βασιλέα τῶν Ἐλλήνων Παῦλον τὸν Α', καὶ πρὸς τὴν ὑπὸ Αὐτὸν Κυβέρνησιν καὶ πρὸς ἄπαντα τὸν Ἐλληνικὸν λαόν, ὡς καὶ τὰς θεομάτια εὐχὰς ἡμῶν, δύνας διαφυλάττη Κύριος ὁ Θεὸς τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα καὶ πάντα τὸν Βασιλικὸν Οἶκον πρὸς διακυβέρνησιν τοῦ ἐνδόξου λαοῦ Αὐτοῦ, καὶ προστασίαν πάντων τῶν Ὁρθοδόξων Ἀμήν.

**ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΣΟΣ:
ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 1951-1952**

Πρόεδρος

**Το Κεντρικό Συμβούλιον της Αποστολής Διακονίας
Ἐν ταῦθα**

Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ ὑποδάλωμεν Ὅμηρον πρὸς ἔγκρισιν τὸν Προϋπολογισμὸν τῆς χρήσεως 1951-1952, πέμπτου διαχειριστικοῦ ἔτους, ἀφ' ὅτου ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία, ἀναδιοργανωθεῖσα, ἥρξατο τοῦ κοινωφελοῦς ἀντῆς ἔργου.

Κατὰ τὴν παροῦσαν χρῆσιν, λόγῳ τῆς ἐπεκτάσεως τῆς δράσεως τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας εἰς ὅλας τὰς κατευθύνσεις τῶν ἐνεργειῶν αὐτῆς, ἀπαιτοῦται καὶ μεγαλύτεραι δαπάναι, αἱ δόποιαι καθίστανται ἀπαραίτητοι διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν, τοὺς δόποιους αὕτη μετ' αἰσιοδοξίας ἐπιδιώκει.

Βεβαίως διὰ τῶν προδιλεπομένων ἐσόδων δὲν δύναται γὰρ πραγματοποιηθῆναι κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν ἡμῶν δ ἐπιδιωκόμενος σκοπὸς καὶ διὰ τοῦτο ἐβαδίσαμεν μετὰ περισκέψεως καὶ φειδοῦς εἰς τὴν καταγομὴν τῶν δαπανῶν, μέχρις ὅτου ἔξευρεθῶσι καὶ ἀλλοι πόροι, οἱ δόποιοι θὰ δυνηθοῦν γὰρ ἐνισχύσουν τὸ τέσσον κοινωφελές ἡμῶν ἔργον.

Αἱ ὑποχρεώσεις, τὰς δόποιας ἀγελάδομεν κατὰ τὴν παροῦσαν χρῆσιν, εἴγαι μεγάλαι, διότι ἡ ἀνέγερσις τῶν εὐαγγῶν ἰδρυμάτων παρὰ τὴν Ἀγίαν Βαρβάραν Δαφύιου ἀπαιτοῦσι κολοσσαῖα κεφάλαια καὶ ἐάν δὲν ἐτύγχανε ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἀλλαχόθεν βοηθείας, θὰ καθίστατο δυσχερής ἡ συνέχισις τοῦ ἔργου τούτου.

Ἡ ἐπέκτασις ἀφ ἑτέρου τῆς λειτουργίας τοῦ Θεολ. Οἰκοτροφέου μὲ σημαντικὴν αὔξησιν τῶν οἰκοτρόφων αὐτοῦ, ὑπολογίζομένων δτι θὰ ἀνέλθουν εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν 150, ἀπαιτεῖ σοδαράς δαπάνας, ἀφ' ἕνδει διὰ τὴν διατροφὴν αὐτῶν καὶ συντήρησιν τοῦ κτιρίου καὶ τὴν προμήθειαν τῶν ἀπαιτουμένων ἐφοδίων.

Ἡ ἐγκατάστασις ἐπίσης ἵδιοκτητοῦ ἡμῶν Τυπογραφείου, ἡ ἀπόκτησις καὶ δευτέρου ἴσως καὶ τρίτου πιεστηρίου ἐκτὸς τοῦ δωρηθέντος ὑπὸ τοῦ Οἰκονομεγικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, ἡ συμπλήρωσις τῶν τυπογραφικῶν μας στοιχείων, ἡ ἀγορὰ τῶν βιβλιοδετικῶν μηχανημάτων, θὰ ἀπαιτήσουν εἰσέτι ἀρκετὰ κεφάλαια, ἔως ὅτου τὸ Τυπογραφεῖον καταστῇ ἱκανὸν πρὸς κανονικὴν λειτουργίαν καὶ ἐπωφελῆ ἐκμετάλλευσιν.

Τὰ ἔσοδα τούτου εἰμεθα βέβαιοι, δτι θὰ ἀποτελέσουν ἔνα τῶν σοδαρωτέρων πόρων τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, τοὺς δόποιους θὰ ἀποφέρουν αἱ συχναὶ ἐκδόσεις—αἵτιγες, ὡς γγωστόν, ἀποτελοῦσιν ἐν τῶν κυριωτέρων ἔργων αὐτῆς—καὶ ἡ ἐκτέλεσις πάσης τυπογραφικῆς ἔργασίας τῶν Ἱ. Μητροπόλεων.

Ἡ ἀνάληψις ἐπίσης τοῦ Ὁρφανοτροφείου τοῦ Ἱεροῦ Τάγματος τοῦ Ἀγίου Παυτελεήμονος Κύμης, ἡ ὑπαγωγὴ δφ' ἡμᾶς τῆς Νυκτεριγῆς Ἐπαγγελματικῆς Σχολῆς «Ἡ Ἐργάνη Ἀθηγα» καὶ τὸ ὑπὸ τὴν προστα-

σίαν ἡμῶν τεθὲν Ἐργαστήριον Βιοτεχνίας Πάτμου δημιουργοῦν εἰς ἡμᾶς καὶ ἀλλας σοδαράς ὑποχρεώσεις.

Πρὸς ἀγτιμετώπισιν τῶν ἀγωτέρων σοδαρῶν δαπαγῶν ἡ μόνη φρογῆς ἡμῶν περιεστράφη εἰς τὴν αὔξησιν τῶν ὑπαρχόντων πόρων καὶ εἰς τὴν ἐξεύρεσιν γένου τοιούτων.

Οὕτω κατεβλήθη ἵδιατέρα προσπάθεια εἰς τὴν τακτικὴν εἰσπραξίαν διὰ διαφόρων ληφθέντων μέτρων, τῶν ἐξ Ιερῶν Ναῶν, Μογῶν καὶ Προσκυνημάτων ὑπὲρ ἡμῶν εἰσφορῶν. Δὲν δυνάμεθα γὰρ μὴ ὑπογραμμίσωμεν ἐνταῦθα τὴν ἀπροθυμίαν Ιερῶν τινῶν Προσκυνημάτων πρὸς συμμόρφωσιν εἰς τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ Νόμου περὶ καταβολῆς εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν τοῦ καθοριζούμενου ποσοστοῦ. Ἄφ' ἑτέρου Μογαὶ καταστραφεῖσαι ἡ μεγάλας ζημιάς ὑποστάσαι κατὰ τὴν κατοχὴν ἡ τὸ κίγημα δὲν δύναται εὐκόλως γὰρ ἐκπληρώσουν τὰς ὑποχρεώσεις των. Ὡς ἐκ τούτου ἀρκετά ποσά καθυστεροῦν εἰσέτι.

Πρὸς ἐγίσχυσιν τῶν ἡμετέρων προσπαθειῶν ἐπὶ τοῦ ἀγωτέρω ζητήματος δὲν παραλείπομεν γὰρ ἐπικαλεσθῶμεν καὶ πάλιν τὴν βοήθειαν τῶν Σεδασμιωτάτων Μητροπολιτῶν, τῶν κατὰ τόπους Ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλίων, ὡς καὶ τὸν μεγαλύτερον ζῆλον τῶν ἀρμοδίων Τοπικῶν Ταμείων διὰ τὴν πλέον συστηματικὴν καὶ διολκηρωτικὴν εἰσπραξίαν καὶ ταχεῖαν πρὸς ἡμᾶς ἀποστολὴν τῶν εἰσπραττομένων εἰσφορῶν.

Ὦς πρὸς τὴν ἐξεύρεσιν νέων πόρων, κατόπιν προτάσεως τῆς Ἱερᾶς Σονδού καὶ ἀποφάσεως τῶν Υπουργῶν Παιδείας καὶ Οἰκονομικῶν, ἐπετεύχθη ἡ αὔξησις τῆς ἀξίας τοῦ ἐνσήμου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἀπὸ δρ. 2.000 εἰς δρ. 6.000 διὰ τὸν γάμους καὶ δρ. 11.000 διὰ τὰ διαζύγια. Ἡ αὔξησις αὐτῆς ἐλπίζομεν δτι θὰ ἀποδίδῃ ἱκανοποιητικὰ ὑπὲρ ἡμῶν ἀποτελέσματα.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Νόμου 1882/1951 παραχώρησις τῶν πλεονασμάτων τῶν Ἱ. Μογῶν Ἐλώνης καὶ Λουκοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μαγνησίας καὶ Κυρουπίδεων δύναται γὰρ ἀποφέρει ποσόν τι, ἐφ' δοσὸν ἡ οἰκεία Ἐκκλησιαστικὴ ἀρχὴ, δφ' ἦν αἱ Μογαὶ ὑπάγονται, δεῖξη τὸ ἐγδεικυόμενον ἐδιαφέρον, διὸ καὶ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ οὐδὲν ποσόν ἀγεγράφη.

Παραλλήλως πρὸς τὰς ἀγωτέρων προσπαθειὰς μας δὲν παύομεν γὰρ καταβάλλωμεν πᾶσαν φροντίδα διὰ τὴν πλέον συντηρητικὴν διαχείρισιν τῶν εἰς χειράς μας χρηματικῶν κεφαλαίων, διαθέτοντες ταῦτα μετὰ τῆς μεγαλυτέρας φειδοῦς διὰ τὰς πλέον ἀπαραιτήτους ἀνάγκας, πρὸς ἐξοικονόμησιν τῶν ἀπαιτουμένων κεφαλαίων, ἵγα δὲν τοῦτον εἰς αἰσιον πέρας τὰ ἀγαληφθέντα δφ' ἡμῶν μεγάλα οἰκοδομικά καὶ ἀλλα σύσιδη ἔργα τῆς ἀποστολῆς ἡμῶν.

Ἡ ἀπορρόφησις τῶν περισσοτέρων κεφαλαίων ὑπὸ τῶν ὑπὸ ἐκτέλεσιν κτιριακῶν ἔργων καὶ ἡ ἀνάγκη ἐνισχύσεως διὰ γένου τοιούτων πρὸς ἐκπληρώσιν τῶν ἡδη εἰς ἐφαρμογὴν τεθέντων σκοπῶν ἡμῶν, καθιστᾶ ἀπαραίτητον τὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ἵγα δι' ἐπαρκῶν κεφαλαίων ἀγταποκριθῆ εἰς τὰς πολλαπλὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐκπληρώσεως τοῦ ἀναληφθέντος ὑπὸ αὐτῆς ἐθνωφελοῦς ἔργου. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ δὲν παραλείπομεν γὰρ ὑποβάλω-

μεν καὶ πάλιν τὴν θερμήν παράκλησιν πρὸς πάντας τοὺς δυναμένους νὰ ἐνισχύσωσι καθ' οἰονδήποτε τρόπον τὰς προσπαθείας ἡμῶν, ἐπίσης δὲ ὑποβάλλομεν τὴν εὐχὴν πρὸς τὴν Ἱεράνη Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τὸ Κεντρικὸν Συμβούλιον τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, δπως ἐν τῇ δυνατότητι αὐτῶν ἐπιληφθῶσι τοῦ ζητήματος τῆς δημιουργίας γέων πόρων, ἵνα καὶ ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία, ἐνισχυομένη ἐπαρκῶς, δυνηθῇ γὰρ ἐξυπηρετήσῃ τὰς ἡδη δημιουργήθεισας ἀνάγκας καὶ νὰ προσθέψῃ πρὸς εὑρυτέρους δρίζοντας πγευματικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς δράσεως.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ

Τὰ κατὰ τὴν χρῆσιν 1951—1952 προϋπολογιζόμενα ἔσοδα καὶ ἔξοδα, διαιτούμενα ἐπὶ τῶν πλέον σταθερῶν δάσεων, ἔχουσι διακολούθως:

Ἐσοδα ἔξι Ι. Ναῶν, Μονῶν καὶ Πρεσβυτηρίων: Τὰ κυριώτερα ἐκ τῶν τακτικῶν ἔσοδων εἰναι τὰ προερχόμενα ἐκ τῶν εἰσφορῶν 3%, τῶν Ι. Ναῶν καὶ Μονῶν, δις καὶ 5%, ἐκ τῶν Ι. Προσκυνημάτων. Ταῦτα προϋπελογίσθησαν κατὰ τὴν παρούσαν χρῆσιν εἰς δρχ. 1.780.000.000 ἔναντι τῶν κατὰ τὴν παρελθούσαν χρῆσιν πραγματοποιηθέντων ἐκ δραχ. 1.568.157.700. Σημειώτεον δι 40%, ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τούτου χορηγοῦνται εἰς τὰ Τοπικὰ Συμβούλια τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας πρὸς θεραπείαν τῶν τοπικῶν πγευματικῶν ἀγαγκῶν.

Ἐσοδα ἔξι ἐνσήμων: Τὰ ἔξι ἐγσήμων ἔσοδα προϋπελογίσθησαν εἰς δρχ. 275.000.000 ἀντὶ τῶν κατὰ τὴν παρελθούσαν χρῆσιν πραγματοποιηθέντων, δρχ. 230.088.380.

Ἐσοδα ἐκ βιβλίων: Τὰ ἐκ διαθέσεως βιβλίων ἐκδόσεων μας καὶ τρίτων ἔσοδα προϋπελογίσθησαν εἰς δρχ. 800.000.000 ἀντὶ τῶν πραγματοποιηθέντων τοιούτων κατὰ τὴν λήξασαν χρῆσιν ἐκ δραχμῶν 599.034.475. Ἡ προβλεπομένη αὔξησις βασίζεται ἐπὶ τῶν περισσοτέρων ἐκδόσεων μας, αἱ ἐποίαι θὰ πραγματοποιηθοῦν λόγῳ τοῦ ἰδιοκτήτου ἡμῶν Τυπογραφείου καὶ τῶν κατ' ἔτος εὑρισκομένων ἐν κυκλοφορίᾳ περισσοτέρων βιβλίων μας.

Τὰ προϋπολογισθέντα ἔξοδα τῶν προβλεπομένων ἐκδόσεων μας ὑπελογίσθησαν εἰς δρχ. 570.000.000.

Θεολογικὸν Οἰκοτροφεῖον καὶ Σχολὴ Ιεροηγρούνων: Τὰ ἔξοδα λειτουργίας καὶ συντηρήσεως τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου καὶ τῆς Σχολῆς Ιεροηγρούνων, προϋπελογίσθησαν εἰς δρχ. 616.000.000. Τὰ προϋπολογιζόμενα ἀφ' ἑτέρου ἔσοδα ἐκ τροφείων τῶν Οἰκοτρόφων ἀνέρχονται μόνον εἰς δραχμὰς 300.000.000. Ἐκ τῆς προκυπτούσης διαφορᾶς ταύτης ἐμφαίνεται τὸ μέγεθος τῆς συμβολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας εἰς τὴν κατάρτισιν ἱκανῶν καὶ ἐπαρκῶν στελεχῶν τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ σημεῖον τούτο ἀποτελεῖ ἐν τῶν βασικωτέρων σκοπῶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἐναγὴ Ἐκπαιδευτικὰ Ιδρύματα Ἀποστολικῆς Διακονίας (Παρὰ τὴν Ἀγ. Βαρβάραν Δαφνίου) Διὰ τὰ ἡδη ἀνεγειρόμενα εὐαγγὴ Ἐκπαιδευτήρια τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν

δποίων πᾶσαν προσπάθειαν καταβάλλομεν, ἐδαπανήθησαν κατὰ τὴν λήξασαν χρῆσιν, καθ' ἥγη ἐτέθη καὶ διθεμέλιος λίθος τοῦ κτιρίου τοῦ Οἰκου Φοιτητρίας, δρχ. 60.687.750. Διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς πρώτης σειρᾶς τῶν ἔργων τούτων προϋπελογίσθησαν διὰ τὴν παρούσαν χρῆσιν δρχ. 640.000.000.—

Ιερὸν προσκύνημα Ἀγίας Βαρβάρας Δαφνίου: Αἱ πρόσδοδοι ἐκ τῆς διαχειρίσεως τοῦ Ἱεροῦ τούτου Προσκυνήματος προϋπελογίσθησαν εἰς δρχ. 359.000.000 ἔναντι προϋπολογισθέντων ἔξδων ἐκ δρχ. 105.000.000. Προβλέπεται οὕτω ἐκ τῆς διαχειρίσεως ταύτης περίσσευμα δρχ. 254.000.000.—

Περιοδικὸν Ἀποστολικῆς Διακονίας: Ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία, μὴ ἀποδιέπουσα εἰς ὄλικὰ δφέλη ἀλλ' ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς τὴν διάδοσιν ὑγιῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν, ἀπεφάσισε τὴν ἔκδοσιν χρησίμου εἰς πᾶσαν οἰκογένειαν Περιοδικοῦ, προϋπολογισθέντων τῶν ἔξδων ἐκδόσεως αὐτοῦ εἰς δραχμὰς 435.000.000. Πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ Περιοδικοῦ τούτου είμεθα βέβαιοι: δτι πάντες οἱ ἐκκλησιαστικοὶ παράγοντες θὰ καταράλουν τὴν δέουσαν προσπάθειαν.

Τὰ προβλεπόμενα ἔσοδα ἐπλέομενα δτι θὰ ίσοφαρίσουν τὰ προϋπολογισθέντα ἔξδα τῶν δραχμῶν 435.000.000.—

Ἴδρυμα Ἀγίας Βαρβάρας Πατησίων: Ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία ἀπὸ τοῦ Ἰουνίου ἐ. ἔ. ἐδέχθη εἰς τὸν κόλπους αὐτῆς τὸ τόσον φιλοτίμως μέχρι τοῦδε ἐργαζόμενον χριστιανικὸν καὶ ἐκπαιδευτικὸν Ἰδρυμα τῆς Ἀγίας Βαρβάρας Πατησίων, τοῦ δποίου η σημειωθεῖσα δράσης είναι παγκοίνως γνωστή. Τὸ Ἰδρυμα τοῦτο διεθίσασεν ἡμῖν πάταν τὴν κινητὴν καὶ ἀκίνητον αὐτοῦ περιουσίαν ἀνερχόμενην εἰς ἀρκετὰς ἐκατοντάδας ἐκατομμυρίων ὡς καὶ τὴν κανονικῶς λειτουργοῦσαν Νυκτερινὴν Ἐπαγγελματικὴν Σχολὴν «Ἡ Ἐργάνη Ἀθηνᾶ».

Ἡ διαχειρίσις τοῦ Ἰδρύματος τούτου αὐξάγει τὸν Προϋπολογισμὸν ἡμῶν μὲ προβλεπόμενα ἔσοδα ἐκ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Ἀγίας Βαρβάρας κ.λ.π. δραχμὰς 231.000.000 καὶ τῆς Νυκτερινῆς Σχολῆς ἡ «Ἐργάνη Ἀθηνᾶ» μὲ ἔσοδα δρχ. 780.000.000.—

Παραλλήλως προϋπελογίσθησαν ἔξοδα δι' οἰκοδομικὰ ἔργα καὶ διοίκησιν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ δραχμὰς 222.000.000, ὡς καὶ διὰ τὴν Σχολὴν «Ἐργάνης Ἀθηνᾶς» διὰ μισθοδοσίαν τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ, οἰκοδομικὰ ἔργα καὶ πλουτισμὸν τῶν ἐγκαταστάσεων τῆς Σχολῆς δαπάναι δρχ. 780.000.000.

Ἡ εἰς ἡμᾶς περιελθοῦσα Σχολὴ «Ἡ Ἐργάνη Ἀθηνᾶ» διὰ τὴν ἀνέγερσιν κτιρίου καὶ συμπλήρωσιν τῶν ἐγκαταστάσεων αὐτῆς πιθανὸν γὰρ τύχη καὶ κατὰ τὴν παρούσαν χρῆσιν ἐπιχορηγήσεως ἐκ τοῦ σχεδίου Μάρσαλ δρχ. 400.000.000 καὶ ἐκ τοῦ Υπουργείου Βιομηχανίας δρχ. 30.000.000.

Ἴδρυμα Τάγματος Ἀγίου Παντελεήμονος: Ἡ εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν περιελθοῦσα περιουσία τοῦ Ι. Τάγματος τοῦ Ἀγίου Παντελεήμονος ἐκ δωρεᾶς τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Χίου κ. Παντελεήμονος Φωστίνη προϋπολογίζεται δτι θὰ ἀποφέρῃ ἐκ τῶν κτημάτων Κύμης καὶ λοιπῶν ἐπιχορη-

γήσεων ἔσοδα δρχ. 85.000.000. Ἐναυτι τούτων προϋπολογίζονται διὰ τὴν λειτουργίαν καὶ συντήρησιν τοῦ ἀναληφθέντος ὑφ' ἡμῶν ἐν Κύμηῃ Ὁρφανοτροφείου καὶ λοιπών οἰκοδομημάτων ἔξοδα δρχ. 190.000.000.

Ο ἡμέτερος Ὁργανισμὸς διὰ τῆς ἡθικῆς καὶ ὄλικῆς αὐτοῦ ἐνισχύσεως πρὸς τὸ φιλαγθωπικὸν Ἰδρυμα τοῦ Ὁρφανοτροφείου Κύμης θὰ προσπαθήσῃ γὰρ φανῇ ἀγτάξιος διάδοχος τοῦ Μεγάλου Ἰδρυτοῦ τοῦ Ἱεροῦ Τάγματος τοῦ Ἀγίου Παντελεήμονος.

Ἐργαστήριον Βιοτεχνίας Πάτμου: Τὸ ἀρτὶ ὑπαχθὲν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν ἡμῶν Ἐργαστήριον Βιοτεχνίας Πάτμου θέλει διοργανωθῆ προσεχῶς ὑφ' ἡμῶν κατὰ τὸν μᾶλλον καλύτερον τρόπον, οὕτως ὥστε νὰ καταστῇ τοῦτο χρήσιμον καὶ παραγωγικὸν εἰς τὸν τόπον του. Διὰ τὴν προκαταρκτικὴν λειτουργίαν τούτου προϋπελογίσθησαν ἔξοδα δρχ. 5.000.000.

Τυπογραφεῖον Ἀποστολικῆς Διακονίας: Διὰ τὴν πλήρη ἐγκατάστασιν τοῦ Τυπογραφείου ἡμῶν, ἐκτὸς τῶν μέχρι τοῦδε διαπαγηθέντων ἐκ δωρεῶν καὶ ἡμετέρων κεφαλαίων δρχ. 183.985.350 διὰ τὴν προμήθειαν πιεστηρίου καὶ ἄλλων μηχανημάτων προϋπελογίσθη καὶ διὰ τὴν νέαν χρῆσιν ἔτερον ποσδύ δρχ. 205.000.000 πρὸς συμπλήρωσιν τῶν μηχανημάτων καὶ τυπογραφικῶν στοιχείων, ὡς καὶ ἔτερον ποσδύ δραχμῶν 155.000.000 διὰ τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ ἦτοι ἐν συγάλωφ δρχ. 360.000.000.

Διάφοροι ἀλλαὶ δαπάναι: Αἱ σπουδαιότεραι τῶν ἀλλων δαπαγῶν, αἱ δποίαι ἀγαγράφονται εἰς τὸν συνταχθέντα Προϋπολογισμὸν τοῦ 1951-1952, ἐν συνόψει ἔχουσιν ὡς ἔξῆς:

·Έξοδα Δ/σεως θείου Κηρύγματος δρχ.	83.000.000
» » ·Έξομολογήσεως »	10.000.000
» » Κατηχ. Σχολείων »	200.000.000
» » Θρησκ. Διαφωτίσεως »	693.000.000
·Ἐπιχορηγήσεις Τοπικῶν Συμβουλίων καὶ ἔξδα δργανώσεων αὐτῶν »	455.000.000
·Έξοδα διαχειρίσεως ἐντύπων »	106.000.000
» Βιβλιοπωλείου »	63.000.000
» Διοικήσεως καὶ Λειτουργίας τῶν ὑπηρεσιῶν »	347.000.000
·Έξοδα Καταρτίσεως Βιβλιοθηκῶν »	20.000.000
» Διαχειρίσεως καὶ ἀγορὰ τυ- πογραφικοῦ χάρτου »	103.000.000

ΓΕΝΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Τὰ Γενικὰ ἀποτελέσματα τοῦ Προϋπολογισμοῦ ταῦ παρούσης χρήσεως συνοψίζονται εἰς τὰ ἔξῆς:

A' 1) Τακτικὰ ἔσοδα	Δρχ. 5.155.500.000
2) Ἐκτακτα ἔσοδα	» 275.200.000
3) Ὑπόλοιπον Ταμείου καὶ καταθέσεις παρὰ Τρα- πέζαις	» 733.866.402
	» 6.164.566.402

B' 1) Τακτικὰ ἔξοδα	5.147.300.130
2) Ἐκτακτα ἔξοδα	846.000.000
3) Ἀποθεματικὸν	

Κεφάλαιον
(πρὸς συμπλή-
ρωσιν ὑπερβά-
σεων)

100.000.000

6.164.566.402

6.093.300.013

Πλεόγασμα ἐσόδων Δρχ. 71.266.389

Ο παρὸν Προϋπολογισμὸς, δ ὅποιος συνετάγη δύον τὸ δυγατὸν ἐπὶ θετικῶν Βάσεων ἐλπίζομεν γὰρ ἀποστῇ τῆς πραγματικότητος καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου θέλομεν καταβάλει πᾶσαν ἡμῶν προσπάθειαν, διποιαὶ περιορισθῶμεν ἐγτὸς; τῶν δρίών τῶν προϋπολογίσθητων.

Ἐγ Ἀθήναις τῇ 30ῃ Ιουλίου 1951

·Ο Γεν. Διευθυντής
Β. ΒΕΛΛΑΣ

·Ο Προϊστάμενος τῶν
Οἰκογομικῶν Υπηρεσιῶν
Ι. ΣΑΧΙΝΗΣ

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΝ ΗΓΕΣΙΑΝ

2324 Massachusetts Avenue, N. W.,
Washington 8, C. D.

23 Ἀπριλίου 1952

Μακαριώτατε,

Ἡ ἀναγνώσις, τὴν δποίαν ἐκφράζετε εἰς τὸ δίπλωμα, τὸ δποῖον ἀπεστείλατε πρὸς ἡμᾶς, μᾶς ἐπροξένησε χαρὰν καὶ τιμὴν. Ἐχομεν πολὺ συνδεθῆ μὲ τὴν χώραν σας καὶ τὸν λαόν σας. Εἶμενθα βαδύτατα συγκεντημένοι διὰ τὴν ἡρωϊκὴν στάσιν καὶ τοὺς εὐγενεῖς ἀγῶνας τοῦ Ἐθνους ὑδῶν, τὴν ἀντίστασιν καὶ παρεργίαν του κατὰ τὰ τελευταῖα αὐτὰ ἔτη. Πολλὰ ἐδιδάχθημεν καὶ πολλὰ ἐλπίζομεν ἡμεῖς δλοὶ ἀπὸ τὴν πνευματικὴν ἀφύπνισιν τῆς χώρας σας καὶ τὸ παραδειγμα, τὸ δποῖον ἐδώσατε εἰς δλόκηρον τὸν κόσμον. Ἐπιθυμοῦμεν διακαῦς καὶ βοηθήσωμεν εἰς τὴν ἀνέγερσιν τῶν ἐλληνικῶν ἐκκλησιῶν καὶ ἐλπίζομεν, διτι διὰ τῆς ἡγεσίας τῆς κυρίας Demarest καὶ τοῦ προσφάτως δργανωθέντος Σωματείου, τὸ ἔργον αὐτὸς θὰ δυνηθῇ νὰ πραγματοποιηθῇ ταχέως.

Πιστεύομεν δτι διὰ τῆς ἀμοιβαίας ἀνταλλαγῆς ἀπόψεων, μέσω πνευματικῆς τινος ἐπικοινωνίας, δυνατὸν νὰ πραγματηθῇ περισσοτέρα βοήθεια καὶ δτι διὰ τῆς δδοῦ τοῦ I.C.C.L. η ὑπόθεσις θὰ ἔξυπηρτηθῇ κάλλιστα.

Ἐλάβομεν γνῶσιν ἐκ τοῦ «Radio Times» τῆς ἀνταποκρίσεως τοῦ φίλον Ἐπισκόπου τοῦ Κρόντον, εἰς τὴν δποίαν περιλαμβάνεται μία περιγραφὴ τῆς ὁδοίας ὑδῶν νυκτερινῆς λειτουργίας τοῦ Πάσχα. Πολὺ θὰ ἐπεθυμοῦμεν νὰ ἡδυνάμεθα καὶ ἡμεῖς ἐπίσης νὰ πρενερεθῶμεν εἰς αὐτὴν καὶ νὰ λάβωμεν μέρος εἰς τὸ σύμβολον αὐτὸς τῆς μεγάλης τίκης τῆς Ἀναστάσεως.

Μὲ χριστιανικὸν χαιρετισμὸν ἐκ μέρους τοῦ ἔθνους καὶ διεθνοῦς Σάματος, τὸ δποῖον ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἀντιπροσωπεύω, αἰτοῦμαι τὴν ὑμετέραν εὐλογίαν κλπ.

ABRAHAM VEREIDE
Γενικὸς Γραμματεὺς

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

«Η έλευθερία διὰ τοὺς "Ελληνας".

Τὸ διά τε τὴν ἔλληνικὴν καὶ τὴν παγκόσμιον ἐλευθέρων συνείδησιν παρὰ πᾶν δίκαιον χρονίσαν ζήτημα τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Κύπρου καὶ τῆς ἀποδόσεως τῆς εἰς τὸν κόλπον τῆς Μητρόδος Ἐλλάδος ἥγαγεν ἔναγχος τὰς μυριάδας τοῦ ἔλληνικοῦ λαοῦ εἰς πάνδημον διαμαρτυρίαν, ἐπέχονσαν θέσιν πανελληνίου δημοψηφίσματος ὑπὲ τὴν ἥγεοίαν τοῦ γερασοῦ Πρωθιεράρχου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος, τοῦ δι' ὅλης τοῦ τῆς ἀγωνιστικῆς βιοτῆς τόσον τρανῶς ἐδημητρέαντος τὰ ἵερά ἔλληνικὰ δίκαια. Τῶν δικαίων δὲ τούτων ἡ κορωνίς εἶναι ἡ ἐλευθερία, βροντοφωνῶν δ' οὗτος εἰς ἐπήκοον οὐ μόνον τῆς κατεχούσης τὴν ἔλληνικὴν μεγαλύτησον δυνάμεως, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἀνὰ τὴν ὑφήλιον ἐχόντων ὅτα ἀκούειν, διτι «ἡ ἐλευθερία διὰ τοὺς ἔλληνας εἶναι ζήτημα συνείδησεως καὶ πίστεως ἵερᾶς», ἐξαγγέλλει τὴν ἀναπρεψυτον τῆς Κύπρου ἀπελευθερώσιν, παρ' οἷανδήποτε ἐκουσίαν κώφενσιν, δύνενδήποτε καὶ δοσοδήποτε ἐπιμόνως συνεχίζομένην.

«Η ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ.

Ἐπιδεικτιάσεις τινὲς τῆς καὶ κατὰ τὴν ἐφετεῖνήν Μεγάλην Ἐβδομάδα ψαλτικῆς κακομουσίας ἔφεραν καὶ πάλιν εἰς δημοσίαν ἐν τῷ τύπῳ συζήτησιν τὸ θέμα τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς. Λέν ἐγεινεν ἀκόμη κοινὴ συνείδησις, διτι ἡ μουσικὴ τῆς λατρείας, ἡτις, ἐκφραστικὴ τοῦ θρησκευτικοῦ συναυθισμάτος, ἀποσκοπεῖ εἰς τόνωσιν τῆς ἵερᾶς καταγένεως τοῦ προσευχομένουν διτι δ ναὸς δὲν εἶναι αἴθουσα συναυλίων καὶ κοσμικῶν θέατρον πρὸς τέρψιν τῆς ἀκοῆς διὰ μελοδραματικῶν πολυφωνικῶν ἐπιδείξεων ψαλτικῆς κενοδοξίας, καὶ διτι, ἄρα, οἱ ψάλται ἐν τῷ ναῷ δὲν εἶναι κοινὸν ἀσιδοῖ, ἀλλ' ἀποτελοῦντες μέρος τοῦ Κλήρου, ἀσκοῦν τὸ ἱερὸν λειτόργημα τῆς ἐκκλησιαστικῆς ὑμνῳδίας κατὰ τοόπον σύμμορφον πρὸς τὸ ἔνταλμα τοῦ «συνετῶς ψάλλειν» κατὰ τὴν ἐκ πολιὰς δρυδοδέξουν ἔλληνικῆς παραδόσεως μόνην ἡρμοσμένην πρὸς μελισμὸν τῶν θαυματῶν τροπαρίων τῆς ἔλληνικῆς ὑμνογραφίας ἐμμελῶς ἐκτελούμενην βυζαντινὴν μουσικὴν διτι ἡ ἐκκλησία δὲν οὐραγεῖ, κατ' ἀνθρωπαρέσκειαν συμμορφουμένην πρὸς τὰς ἀκοντικὰς ὁρέξεις καὶ προτιμήσεις δοσοδήποτε «εὐδωπαῖζοντος» τάχα ἐκκλησιασμάτος, ἀσμενίζομένου εἰς θελκτήρια τῆς ἀκοῆς γοητεύματα, διοῖα τὰ κατὰ τὸν θεολόγον Γρηγόριον ἀπόδοσφορα πρὸς τὴν ἐν τῷ ναῷ προσευκτικὴν ἀτμόσφαιραν «ἐκμελῆ λγίσματα». ἡ ἐκκλησία, κεκλημένη ἡγετικῶς νὰ παιδαγωγῇ εἰς εὐσέβειαν, ἀρχει καὶ ἐντέλλεται συμμόρφωσιν πρὸς τὰ σεπτὰ τῆς ἔλληνορθοδόξου παραδόσεως λειτουργικὰ θέσμα, τὸ ὑψος τῶν δοπίων τόσον καὶ αὐτοὶ οἱ ξένοι ἐκτιμοῦν καὶ θαυμάζονταν.

«Ο διδάσκαλος.

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς, δμιλῶν εἰς τὸν Ροταριανὸν δμιλον περὶ τῆς διὰ τῶν γνωστῶν Σχολῶν Λέ-

ρον δράσεως τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος, εἶπεν ἐξ ἀφορμῆς τῶν σπουδαιοτάτων ἀποτελεσμάτων τοῦ ἐν αὐταῖς διδακτικοῦ ἔργου τὰ ἀκόλουθα βαρυσήματα:

«Ἐχω τὴν φιλοδοξίαν νὰ προφέθασω τὰ ἵδω τὴν Ἐλλάδα τὴν ἦμέραν, καθ' ἥν διδάσκαλος θὰ ἔχῃ παντοῦ τὸ προβάδισμα καὶ ὅλοι θὰ ἀποκαλύπτωνται ἐνώπιον τοῦ».

Ἐίναι μεγάλη, θεμελιώδης, πρωταρχικὴ ἀλήθεια. Ο διδάσκαλος εἶναι ἡ πηγή, ἡ ἀφετηρία, ὁ καταβόλεις τῶν βάσεων, ὁ πρῶτος αὐτόχθονα δημιουργὸς τοῦ Ἐθνικοῦ, ἥθυκον καὶ κοινωνικοῦ πολιτισμοῦ, ὁ διὰ τῆς προπαιδείας του κύριος πλάστης τῶν ψυχῶν τῶν ἔλληνων πολιτῶν. Τὸ εἶπομεν καὶ ἄλλοτε: πάσης παρεκτροπῆς τῶν παιδιῶν τὴν πρώτην καὶ κυρίαν εὐδύνην φέρει διδάσκαλος, εἰς αὐτὸν δὲ πρὸ παντὸς ἀποδοτέος πᾶς ἔπαινος δι' ὅτι ἀγαθὸν ἐμφανίζει ἡ παιδικὴ ἡλικία καὶ συλλήβδην τὸ σύνολον τοῦ λαοῦ. Προσοχή, λοιπόν, εἰς τὰ Διδασκαλεῖα καὶ εἰς τὰ Δημοτικὰ Σχολεῖα, εἰς τὸν διδάσκαλον, ὥστε νὰ ἀποβῇ πραγματικότης τὸ βασιλικὸν δνειρον.

Τὸ κράτος δμως δὲν φαίνεται δραματιζόμενον τοιαύτην προοπτικήν.

Εἰς τὴν φίλα.

Κατὰ τὴν λίαν ἀξιεπάνως ὑπὸ τῆς «Ἐταιρείας προστασίας ἀνηλίκων» διοργανωθεῖσαν «Ἐβδομάδα τοῦ παραστρατημένου παιδιοῦ», κατεβλήθη προσπάθεια ζωηρὰ ἀξόδεως τῶν ἀπειλούντων τὴν παιδικὴν ἡλικίαν ἥθυκῶν καὶ πνευματικῶν κινδύνων καὶ συνειδητοποίησεως τῶν μέτρων πρὸς περιορισμόν, ἀν μὴ καὶ ἐντελῆ ἀφανισμόν, τῆς παιδικῆς ἐγκληματικότητος. Λαμβανομένου δμως ὑπὸ δψιν, διτι ἀντη ἀποτελεῖ ἀναπόφευκτον σύμπτωμα δλοκήδον πλέγματος δεινῶν κακοτήτων, ἀπὸ τὸ καθεστώς καὶ τὴν ἐπίδρασιν τῶν δποίων κατ' ἀνάγκην ἀναπόδραστον ἐκκολάπτεται ἡ παιδικὴ διαστροφή, δέον ἐξ ἴσου, ἡ μᾶλλον κατὰ λόγον πρῶτον, νὰ στραφῇ ἡ προσοχὴ πρὸς τοὺς γονεῖς, καὶ νὰ δογανοῦται «Ἐβδομάδα τῶν γονέων», διὰ νὰ ἀποφεύγηται ἡ δημιουργία περιβάλλοντος γενεσιονογοῦ τῶν παιδιῶν παραστρατημάτων. Ἡ φίλα των ἀναζητηέα εἰς τὴν οἰκογενειακήν καὶ τὴν κοινωνικήν ἀτμόσφαιραν, τὴν δποίαν εἰσπνέονταν οἱ εὐπλαστοὶ πνευματικοὶ παιδικοὶ πνεύμονες.

Τὰ κατὰ τὴν ἐκδομὴν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν εἰς Κωνσταντινούπολιν, περὶ ἥς γράφομεν ἐν τοῖς Χρονικοῖς, ἐνεκεν ἐλλείψεως κάρδου δημοσιευθῶν εἰς τὸ ἐπόμενον φύλλον.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς δης τρέχ. μηνὸς ἐπανέλαβε τὰς ἐργασίας αὐτῆς διακοπείσας ἔνεκα τῶν ἐօρτῶν τοῦ Πάσχα καὶ ἡσχολήθη μὲ τρεχούσης φύσεως ζητήματα. Ὁ παρὰ τῇ Ἱερᾶ Συνέδρῳ Βασιλικὸς Ἐπίτροπος κ. Ιωάνν. Καρμύρης ἐπανελθὼν ἐκ Κωνπόλεως, ἔνθα μετέβη μετὰ τῶν κ. κ. Καθηγητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἐπὶ ταῖς ἐօρταῖς τοῦ Ἀγίου Πάσχα, διεβίβασε παρακλήσει τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πα-

τριάρχου, τὸν ἀδελφικὸν αὐτοῦ ἀσπασμὸν πρὸς τὸν Μακαριώτατον Πρόεδρον καὶ τὴν περὶ αὐτὸν Ἱερᾶν Σύνοδον, προσθέσας δὲ τὴν αὐτοῦ Παναγιότης ἔξῆρε τὴν ἐργασίαν τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἐλλάδος διὰ τὴν ἀνασυγκρότησιν τῆς χώρας ἡμῶν, καὶ ἐτόνισε τὸν ρόλον τὸν δόποιον ἡ Ἐλληνικὴ Ἑκκλησία δύναται νὰ παίξῃ μεταξὺ τῶν Ἐλληνοφάνων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Ἀπαντῶν δὲ εἰς ταῦτα δὲ Μακαριώτατος Πρόεδρος ηὐχαρίστησε τὸν τε ἀποστελλαντα καὶ τὸν κομιστὴν τοῦ χαιρετισμοῦ, καθὼς ἐπίσης ηὐχαρίστησε καὶ διὰ τὴν ἔπιεικήν κρίσιν τῆς αὐτοῦ Παναγιότητος, τὴν ἀναφερομένην εἰς τὴν ἡμετέραν Ἑκκλησίαν.

—Ἐν τῇ αὐτῇ Συνεδρίᾳ ἡ σχολή θῶσαντων ἡ Ἱερᾶ Σύνοδος καὶ μὲ τὸ ζήτημα τῆς ἀπελάσεως ἡ τῶν ἐπαρχιῶν εἰς "Αγιον" Όρος τῶν Ἀγιορειῶν μοναχῶν καὶ ιερομονάχων, καθόσον φθίνει δοσμέραι ἔνεκα ἔλλειψεως μοναχῶν ἡ μοναστικὴ ἀδελφότης τοῦ Ἀγίου Όρους.

—Ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς 9ης τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἀπεφασίσθη ἡ πρὸς τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας τῆς Βορ. Ἐλλάδος, καὶ τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Ναυπακτίας - Εύρυτανίας ἀποστολὴν τῆς ὑπ' ἀριθμ. 681 Ἐγκυκλίου ἔχουσης οὕτω:

«Γνωστὸν τυγχάνει ὅμιν ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος μετὰ λύπης πολλῆς ἥχθη ἀλλοτε εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ ἐνεργήσῃ πρὸς ἔκδοσιν Νόμου περὶ προσόντων ἔφημερών τῆς Βορείου Ἐλλάδος καὶ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ναυπακτίας καὶ Εύρυτανίας, ὑπὸ τῶν σημερινῶν ἀναγκῶν πιεσθεῖσα, καὶ δὴ ἔνεκα τῆς ἔλλειψεως Ἱεροῦ κλήρου ἐν ταῖς ὡς ἀνωνύμων ἐπαρχίαις. Τοῦτο ἐποίησε προκρίναστα τῶν δύο κακῶν, τό, κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῆς, μὴ χείρον. "Ἔχουσα δ' ὅμως πληροφορίας ὅτι εἰς τὰ Ἑκκλησιαστικὰ Φροντιστήρια, βάσει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 1146/16.10.51 Ὑπουργικῆς Πράξεως, ἐνεγράφησαν, λόγῳ ἀνεπαρκείας χρόνου ἔξακριβώσεως τῶν μορφωτικῶν δυνατοτήτων, τρόφιμοι, εὐάριθμοι εὐτυχῶς, μὴ γνωρίζοντες καλὴν ἀνάγνωσιν, ἥχθη καὶ αὐθις εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ παρακαλέσῃ ὅμις δρπως, πρὸ τῆς χειροτονίας τῶν ὑποψηφίων ἔφημερίων τῶν ἐπαρχιῶν ὅμιν, ζητήσητε τὴν γνώμην τῶν Διευθύντων τῶν Ἑκκλησιῶν Φροντιστήρων περὶ τῆς ἱκανότητος καὶ ἐπιδόσεως τῶν τροφίμων, καὶ μὴ περιορισθῆτε μόνον εἰς τὸ ἀπολυτήριον αὐτῶν, ἀλλὰ αὐτοπροσώπως ἔξειτάσητε ἵνα διαπιστώσητε τὸ μορφωτικὸν ἐπίπεδον τῶν ὑποψηφίων. Εἰς περίπτωσιν δὲ καθ' ἣν θήλετε κρίνει ἀκατάλληλον τινὰ διὰ τὴν διακονίαν ἐν τῇ Ἑκκλησίᾳ, μὴ προβῆτε εἰς τὴν χειροτονίαν αὐτοῦ, ἵνα μὴ πρὸς ἄσηρν τοῦ κακοῦ τῆς ἔλλειψεως ἔφημερών ἔτερον κακόν εἰσδύσῃ ἐν τῇ Ἑκκλησίᾳ διὰ τῆς χειροτονίας ἀγραμμάτων ἔφημερίων. Ἐπ' τοῦ σημείου τούτου ἡ Ἱερὰ Σύνοδος καθιστά ὅμις ὑπευθύνους εἰς τὸ ἀκέραιον.

—Ἐπ' εὐκαιρίᾳ ὑπομιμνήσκομεν ὅμιν τὴν ὑπ' ἀριθμ. 671/7-3-52 Ἐγκυκλίου ὅμιν, διὰ τῆς δρποίας ἐπεστήθη ἡ ὅμιτερα προσοχὴ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν κοινωνικῶν καὶ ἔθνικῶν φρονημάτων τῶν ὑποψηφίων, διότι ἐπληροφορίθη ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ὅτι ἡ ἀντεθνικὴ προπαγάνδα ἔχει σκοπὸν νὰ ἐπιτύχῃ τὴν εἰσοδον εἰς τὰς τάξεις τοῦ Ἱεροῦ κλήρου ἀνθρώπων τῆς νοοτροπίας καὶ τῶν φρονημάτων αὐτῆς.

Πρὸς τούτοις παρακαλεῖσθε δρπως διὰ τὰς χειροτονίας τῶν, ὡς εἰρηται, ὑποψηφίων μὴ θελήσητε νὰ δεχθῆτε οὕτε καὶ αὐτὰ τὰ καλούμενα λειτουργικά ὅμιν δικαιώματα».

·Ἀποστολικὴ Διακονία. ·Ἐκκλησιοφόρησε τὸ ὑπ' ἀριθ. 5 τεύχος τοῦ μηνὸς Μαΐου ἔ. ἔ. τοῦ περιοδικοῦ «Τὸ Χαρούμενο Σπίτι» μετὰ τοῦ παιδικοῦ παραρτήματός του «Τὰ Χαρούμενα Παιδιά».

·Υπὸ τοῦ αἵδεσ. ·Αθανασίου Δημόποιούλου, ἔφημερίου Λιγούδιστας τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Τριφυλίας, ἔσταλησαν δύο δοχεῖα ἐλαῖου ὡς δωρεά πρὸς τὸ Θεολογικὸν Οἰκοτροφεῖον.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Τὴν μεσημβρίαν τῆς 4 τρέχοντος δὲ Μαϊ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐπέστρεψεν ἀεροπορικῶς ἔξι ἡ Ιωαννίνων. —Τῇ 6 μ. μ. ὥρᾳ τῆς 5ης τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἡ Α. Μαϊ. παρέστη εἰς τὴν ἐν τῇ αιθούσῃ τοῦ Συλλόγου «Παρνασσός» γενομένην Λογοδοσίαν ἐπὶ τοῦ μέχρι τῆς 31-12-1951 συντελεσθέντος ἔργου ὑπὸ τῆς «Προνοίας Βορ. Ἐπαρχιῶν τῆς Ἐλλάδος», παρουσίᾳ τῶν Βασιλέων καὶ λοιπῶν ἐπισήμων.

—Τῇ 12ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐπεσκέψθη καὶ ἀπεχαιρέτησε τὴν Α. Μακαριότητα, ἐπὶ τῇ ἔξι Ἐλλάδος ἀναχωρήσει αὐτῆς, ἡ ἐπὶ διετίαν σχεδὸν παραμείνασσα ἐνταῦθα ἀντιπρόσωπος τοῦ Σουηδικοῦ Ταμείου Βοηθείας διὰ τὴν Εὑρώπην Κυρία Brita Skauberg μετὰ τῆς νέας ἐν τῇ Ἐλλάδι ἀντιπροσώπου Κυρίας Greta Zetterlund.

—Κατὰ τὸ λῆξαν δεκαήμερον ἡ Α. Μ. δ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐδέχθη τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου Περγάμου κ. Ἀδαμάντιον καὶ Πριγκηποννήσων κ. Δωρόθεον, τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Φιλιάτιδος κ. Ἀμβρόσιον, "Υδρας" κ. Προκόπιον, Μυτιλήνης κ. Ἰάκωβον, Βερροίας κ. Ἀλέξανδρον, Ἀκαρναίας κ. Ιερόθεον, Λαρίσης κ. Δωρόθεον, Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομον, Χαλκίδος κ. Γρηγόριον, Καλαβρύτων κ. Ἀγαθόνικον, Γρεβενών κ. Φίλιππον, Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμονα, Κορινθίας κ. Προκόπιον καὶ Νευροκόπιου κ. Ἀγαθάγγελον.

—Ἐπίσης ἡ Α. Μαϊ. δ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐδέχθη τὸν "Υφυπουργὸν τῶν Ἑξατερικῶν κ. Ἀβέρωφ, τὰ μέλη τῆς Πανελλήνιου Ἐπιτροπῆς Ἐνώσεως Κύπρου καὶ τοὺς δημοσιογράφους τῶν Ἀθηναϊκῶν Ἐφημερίδων, τὸν Γεν. Διευθυντὴν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν κ. Θ. Μερτικόπουλον, τὸν ἀρχιτέκτονα κ. Μπαλταζῆν, τοὺς Καθηγητάς τοῦ Πανεπιστημίου κ. κ. Ἀμ. Ἀλιβιζάτον, Β. Ιωαννίδην καὶ Β. Βέλλαν, τὴν Κυρία Λίναν Τσαλδάρη, τὸν τ. Ὑπουργὸν κ. Κ. Τσάτσον, τοὺς δικηγόρους κ. κ. Σάββαν Λοΐζηδην καὶ Ἀλ. Ιούνπην, τὸν τ. Ὑπουργὸν κ. Α. Λαμπρόπουλον καὶ τὸν βουλευτὴν κ. Μπαμπάκον.

·Ἡ ἐκδοφὴ τῆς Θεολογ. Σχολῆς. Ἐπανῆλθον ἐκ Κωνσταντινουπόλεως τῇ 28 Ἀπριλ. καὶ τῇ 3 ίσταμένου πάντες οἱ ἔκει ἐκδραμόντες καθηγηταὶ καὶ φοιτηταὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν.

·Ἐπιβαλλομένη ἐπανόρθωσις. Μεταξὺ τῶν εἰς Βόρειον Ἐλλάδα ἐργασθέντων Κληρικῶν τῆς Ἱ. Ἀρχιεπίσκοπῆς Ἀθηνῶν κατὰ τὴν αὐτόσε πνευματικὴν ἐξόρμησιν τοῦ παρελθόντος ἔτους συγκατελέγετο καὶ διὰ πανοσ. Ἀρχιμανδρίτης Συνέσιος Κτενάς, οὗτονος τὸ δρόμον παρελείφθη ἔξι ἀβλεψίας κατὰ τὴν ἐν τῇ Ἑκκλησίᾳ ἀναγραφὴν τῶν κατ' αὐτήν.

ΕΠΑΡΧΙΑΙ

·Ιερὰ Μητρόπολις Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων

·Μὲν ἔξαιρετικὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ ἐπιβλητικότητα διεγήθησαν ἐφέτος τῇ Κυριακῇ τῶν Μυροφόρων ἐν Καρδίστη αἱ ἔορται τοῦ Πολιούχου Καρδινά.

·Εἰς αὐτὰς μετέσχον, κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος κ. Κυρίλλου, δ. Παναγιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμονα, οἱ Σεβ. Μητροπολίται Ἐδέσσης κ. Διονύσιος, Ἀρτης κ. Σεραφείμ, καὶ Τριφυλίας κ. Δαμασκηνός, οἱ Ὑπουργοί Γεωργίας καὶ Ἐμπορίου κ. κ. Ἀλλαμάνης καὶ Παπαπολίτης, δ. Διευθυντὴς τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου τοῦ κ. Πρωθυπουργού κ. Μοάστος, οἱ Διοικηταὶ τῶν Θεσσαλίας Στρατιωτικῶν Μονάδων, οἱ βουλευταὶ τῶν Νομῶν Καρδίστης - Τρικκάλων, οἱ Νομάρχαι, Δήμαρχοι Θεσσαλίας κ.λ.π. ἐπίσημοι.

·Εἰς αὐτὰς μετέσχον, κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Κυρίλλου, δ. Παναγιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμονα, οἱ Σεβ. Μητροπολίται Ἐδέσσης κ. Διονύσιος, Ἀρτης κ. Σεραφείμ, καὶ Τριφυλίας κ. Δαμασκηνός, οἱ Ὑπουργοί Γεωργίας καὶ Ἐμπορίου κ. κ. Ἀλλαμάνης καὶ Παπαπολίτης, δ. Διευθυντὴς τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου τοῦ κ. Πρωθυπουργού κ. Μοάστος, οἱ Διοικηταὶ τῶν Θεσσαλίας Στρατιωτικῶν Μονάδων, οἱ βουλευταὶ τῶν Νομῶν Καρδίστης - Τρικκάλων, οἱ Νομάρχαι, Δήμαρχοι Θεσσαλίας κ.λ.π. ἐπίσημοι.

·Ἄφ' ἐσπέρας ἐψάλη ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ Καρδίστης Μέγας ἐσπερινός, παρισταμένων τῶν Ἀρχιεπίσκοπος Αθανασίου, οὓς προσεφώνησεν δ. Σεβ. Μητροπο-

λίτης Θεσσαλιώτιδος κ. Κύριλλος, ἀπαντήσαντος τοῦ Παναγιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης, δόστις ἐν συνεχείᾳ ἐκήρυξεν τὸν θεῖον λόγον.

Τὴν πρώταν συνελεύτερην γησαν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ ἀπαντες οἱ ὡς ἄνω Ἀρχιερεῖς, κηρύξαντος τὸν θεῖον λόγον τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἑδέσσης κ. Διονυσίου. Μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐγένετο ἀνὰ τὴν πόλιν Λιτάνευσις ἐν μεγαλοπρεπεστάτῃ πομπῇ τῶν Ἱερῶν Λεψάνων τοῦ Ἀγίου Ἱερομάρτυρος Σεραφείμ, ἢν παρηκολούθησαν ἐν εὐλαβείᾳ πολλῆ χιλιάδες χριστιανῶν, προσελθόντων ἔξι ἀπάστις τῆς Θεσσαλίας, ἐν συνοδείᾳ τῶν Ἀρχιερέων, τῶν ὡς ἄνω ἐπισήμων, 150 Ἱερέων, Στρατιωτικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἀρχῶν, σχολείων, Σωματείων, Προσκόπων, ὁδηγῶν κ. λ. π.

Εἰς τὴν Κεντρικὴν πλατεῖαν τῆς πόλεως. μετὰ δέσην ἀπὸ εἰδικῶς στηθείσης ἐξέδρας, ὅμιλησεν ἐπικαίρως ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Τριφυλλίας κ. Δαμασκηνός.

Τὴν μεσημβρίαν τῆς ίδιας ἡμέρας ὁ Δήμαρχος Καρδίτης παρέθεσε γεῦμα πρὸς τιμὴν τῶν παρεπιδημούντων Ἀρχιερέων, εἰς ὃ παρεκάθησαν οἱ Ὑπουργοί, ὁ Νομάρχης Καρδίτης, Βουλευταί, Στρατηγοί περὶ τὰ 50 ἀτομά.

Εἰς πρόποσιν τοῦ κ. Δημάρχου Καρδίτης ἀπήντησαν οἱ Σεβ. Μητροπολίται Θεσσαλιώτιδος κ. Κύριλλος καὶ Ἀρτης κ. Σεραφείμ.

Τὴν ἐσπέραν δὲ ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Μεγάρῳ παρετέθη ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος κ. Κυρίλλου δεῖπνον πρὸς τιμὴν τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν καὶ τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῆς Γεωργίας, εἰς ὃ παρεκάθησαν ὁ Νομάρχης καὶ ὁ Δήμαρχος Καρδίτης, ὁ Διοικητὴς τῆς Η.Μεραρχίας, οἱ Βουλευταί τοῦ Νομοῦ, τὸ Δικαστικὸν Σῶμα καὶ ἐκπρόσωποι διαφόρων Σωματείων.

“Ηγειρεν πρόποσιν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος κ. Κύριλλος, εἰς ὃν ἀπήντησεν ἐκ μέρους τῶν Ἀρχιερέων ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἑδέσσης κ. Διονύσιος.

Οἱ Σεβ. Μητροπολίται ἐν συνοδείᾳ τῶν ἐπισήμων παρηκολούθησαν τὰς ἕορτάς, αἵτινες εἶχον δργανωθῆ ἐπ’ εὔκαιριᾳ τῶν ἕορτῶν τοῦ Ἀγίου Σεραφείμ ἐν τῷ Σταδίῳ τῆς πόλεως, ἐν τῇ Κεντρικῇ αὐτῆς πλατείᾳ καὶ τῇ αἰθούσῃ «Πάλλαξ».

Οἱ Σεβ. Μητροπολίται παρέστησαν τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας εἰς τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου Δημάρχων καὶ Κονταρχῶν τοῦ Νομοῦ Καρδίτης ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Στρατιωτικῆς Λέσχης, τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος κ. Κυρίλλου τελέσαντος τὸν Ἀγιασμὸν καὶ προσφωνήσαντος ἐκ μέρους τῆς Ἑκκλησίας τοὺς Συνεδρόους εὐχηθέντος εὐόδωσιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου αὐτῶν.

Τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν ἐκήρυξεν ὁ Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας κ. Ἀλλαμανῆς.

Παρακλήσει τοῦ Νομάρχου Καρδίτης κ. Γρηγορίου Σακκᾶ, τοῦ Συνεδρίου προϊδρυευσεν ἐπὶ διήμερον ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος κ. Κύριλλος, λαβὼν πολλάκις τὸν λόγον καὶ ἀναπτύξας τὰς ἀξιώσεις τῆς Ἑκκλησίας καὶ τονίσας τὰ ἀγαθὰ ἀποτελέσματα, τὰ ὅποια ἀποφέρει ἀγαστὴ συνεργασία μεταξὺ τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου καὶ Κοινοτικῶν Ἀρχόντων παρῆσαν 340 σύνεδροι.

Τὰς ἐργασίας τοῦ Συνεδρίου παρηκολούθησαν ἀπαντες οἱ Στρατιωτικοὶ καὶ Πολιτικοὶ Προϊστάμενοι τῶν Ὑπηρεσιῶν μετὰ τῶν βουλευτῶν τῆς περιφερείας.

Τερά Μητρόπολις Θεσσαλονίκης

Πρωτοβουλίᾳ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Παντελεήμονος τῇ 23 παρ. Μαρτίου ἐτελέσθη ἐπιμημόσυνος θεία λειτουργία ἐν τῷ μητροπολιτικῷ ναῷ τοῦ ἀγ. Γρηγορίου Παλαμᾶ ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης Γεννα-

δίου, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ἔτους ἀπὸ τῆς τελευτῆς του. Μετὰ τὸ πέρας τῆς λειτουργίας καὶ τοῦ μημοσύνου ἐγένοντο τὰ ἀποκαλυπτήρια τῆς προτομῆς τοῦ μεταστάτου Ιεράρχου, καθ’ ὃ ὅμιλησαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης καὶ ὁ δημάρχος Θεσσαλονίκης κ. Πετρακάκης, μεθ’ ὃ ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Π. Βιζούκίδης, ὡς πρόεδρος τοῦ Ἑλλην. Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐθνικῶν Δικαίων, κατέθεσε στέφανον εἰς τιμὴν τοῦ διατελέσαντος ἐπιτίμου προέδρου αὐτῶν.

— Καθ’ ὃ ἀναγράφει ὁ «Γρηγόριος Παλαμᾶς» τῆς Ι. Μητροπόλεως, ἡ Θεολογ. Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ἔξέλεξε τὸν Διευθυντὴν τοῦ αὐτόθι Ανωτέρου Ἑκκλησίας Φροντιστηρίου κ. Ἰω. Καλογήρου ὑφηγητὴν εἰς τὴν ἔδραν τῆς Δογματικῆς καὶ τῆς Συμβολικῆς.

Τερά Μητρόπολις Κορινθίας

‘Η ύπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Πανοσιολογ. Ἀρχιμ. Μελετίου Γαλανοπούλου Ἑκκλησιαστικὴ Σχολὴ Κορίνθου ἐκδραμούσα μετὰ τῶν καθηγητῶν καὶ σπουδαστῶν αὐτῆς εἰς Μυστρᾶν Σπάρτης καὶ τὰ πλησίον χωρία, ἔτυχε θερμῆς ὑπόδοχῆς καὶ φιλοξενίας ὑπὸ τῶν κατοικῶν. Μετὰ τὴν ἐπιτροφὴν ἐκ τῆς πολυημέρου καὶ ὀφελιμωτάτης διὰ τούς τροφίμους τῆς συχρήσης ἐκδρομῆς ὁ Πανος. Διευθυντὴς ηὐχαρίστησε τάς κοινότητας, αἵτιες ἐφιλοξένησαν τὴν Σχολὴν, διὰ θερμοτάτων ἐπιστολῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΩΝΙΠΟΛΕΩΣ

‘Εκκλησία Κρήτης: Το ἐπίσημον Δελτίον τῆς Ι. Μητροπόλεως Κρήτης «Τίτος Ἀπόστολος» ἐκθέτει διά μακρῶν τὰ τῆς εἰς Κρήτην ἀφίξεως ἐπισήμου πατριαρχικῆς ἀντιπροσωπείας ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Πριγκηπονήσων Δωροθέου καὶ Περγάμου Ἀδαμαντίου, ὅπως κομίσωσιν εἰς τὴν Ἱεραρχίαν Κρήτης καὶ τὸν εὐσεβῆ λαὸν μήνυμα στοργῆς καὶ εὐλογίας τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρα καὶ τῆς σεπτῆς Μητρός Ἑκκλησίας. Ἐπὶ τῇ εὐκαριότητι ταῦτη ἐγένετο ἔκτακτος συνοδικὴ διάσκεψις τῇ συμμετοχῇ πάντων τῶν Ἱεραρχῶν τῆς νήσου (3 Απριλ.) ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῶν πατριαρχικῶν ἀπεσταλμένων, καθ’ ἥν ἐξητάσθησαν τὰ ἀπασχολοῦντα τὴν ἐν Κρήτῃ Ἑκκλησίαν σοβαρώτατα ζητήματα, ταῦτα δ’ εἰναι α) ἡ κύρωσις τοῦ ὑπὸ τῆς ἐπαρχιακῆς Συνδόου Κρήτης κατατητισθέντος καὶ ὑπὸ τῆς πατριαρχικῆς Συνδόου ἐγκριθέντος, ὑποβληθέντος δὲ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθν. Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων σχεδίου τοῦ Καταστατικοῦ νόμου τῆς ἐν Κρήτῃ Ἑκκλησίας πρὸς κανονικωτέραν διοίκησιν καὶ προαγωγὴν τοῦ σωτηρίου ἔργου τῆς ἐν Κρήτῃ Ἑκκλησίας· β) τὸ Οἰκονομ. πρόβλημα τῆς Ἑκκλησίας ἐν δψει τῆς υπὸ τῆς Πολιτείας μελετώμενης ἀπαλλοτριώσεως τῶν ἐναπομεινάντων ἐν τῇ Ἑκκλησίᾳ Κρήτης ψιχίων τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας, καταδικαζόμενης οὕτω τῆς Ἑκκλησίας εἰς οἰκονομικόν μαρασμὸν καὶ εἰς ἀνικανότητα νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν μεγάλην αὐτῆς ἀποστολήν. ‘Ἐν τῇ αἴτημα τοῦ Καταστατικοῦ νόμου τῆς Κρήτης Ἑκκλησίας πρὸς τοὺς Πατριαρχικούς ἀντιπροσώπους καὶ τὸ διοικώνων κατὰ τὸν παρελθόντα Ὁκτώβριον ἐπαναληφθὲν αἴτημα περὶ δύναμισας τῶν ἐπικοπῶν τῆς νήσου εἰς Μητροπόλεις, τονίσασα δτὶ «τὸ αἴτημα τοῦτο ὑπὲβλήθη ὑπὸ τὴν ἀπαράβατον προϋπόθεσιν καὶ τὸν δρόν, δτὶ δὲν θὰ θιγῇ ἔστω καὶ πόρρωθεν τὸ υφιστάμενον ἀπὸ αἰώνων ἐκκλησίας καθέστως τῆς νήσου, τὸ δὲ ποιόν εὐλαβεῖται ἀπολύτως κλήρος· καὶ λαός», ὡς τοιούτο δὲ παρεκάλεσεν ἡ Ἱεραρχία νὰ μελετηθῇ καὶ αδηις ὑπὸ τῆς Μητρός Ἑκκλησίας.

— Καθ’ ὃ ἀναγράφει ἡ «Ορθοδοξία», τῇ 28 παρ. Οκτωβρίου ἐτελέσθησαν ἐν τῇ αἴτημα τοῦ Καταστατικοῦ νόμου τῆς Χάλκη Θεολογικῆς Σχολῆς τὰ ἐγκαίνια τῆς νέας περιόδου αὐτῆς καὶ τῆς ἐνάρξεως τῶν μαθημά-

των της, ύπό τάς νέας συνθήκας, καθ' ἄς ἀποφάσει τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἔγκρισει τῆς τουρκικῆς κυβερνήσεως ἀποκατέστη εἰς τὴν ἀληθινὴν ὑψηλὴν τῆς Σχολῆς θέσιν καὶ μορφήν. Οὕτω ἡ Σχολὴ ἀπηρτίσθη ἐκ δύο τμημάτων: ἐνὸς πλήρους Λυκείου ἐκ τριῶν τάξεων καὶ τετραετοῦς κύκλου Θεολογίας. Προσελήκθησαν 4 εἰσέτι καθηγηταὶ διδάκτορες τῆς Θεολογίας, ἄρτι ἐπανακάμψαντες ἐκ τῶν ἐν Εὐρώπῃ σπουδῶν των. Τὴν τελετὴν ἐπεσφράγισεν ἡ Α. Θ. Π. δι' εὐχαριστιῶν τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Κυβερνησίν καὶ εὐαρεστεῖς διὰ τὸ ἐν τῇ Σχολῇ συντελούμενον ἔργον. Ἐπὶ τούτοις ἡ Α. Θ. Π. ἀνήγγειλεν διὰ τὸν διδάσκοντας τουρκικήν φιλολογίαν, Γεωγραφίαν καὶ Ἰστορίαν, καὶ τὴν Κοινωνιολογίαν τὸ στρατιωτικὸν μάθημα διδάσκεται εἰς μόνους τοὺς τούρκους ὑπηκόους.

— Ἡ ἐν Χάλκῃ Θεολογικὴ Σχολὴ ἀριθμεῖ νῦν 9 μὲν καθηγητὰς τοῦ Θεολογικοῦ Τμήματος, 11 δὲ τοῦ Γυμνασιακοῦ, καὶ 5 τούρκους καθηγητάς, διδάσκοντας τουρκικήν φιλολογίαν, Γεωγραφίαν καὶ Ἰστορίαν, καὶ τὴν Κοινωνιολογίαν τὸ στρατιωτικὸν μάθημα διδάσκεται εἰς μόνους τοὺς τούρκους ὑπηκόους.

Τὰ μαθήματα τοῦ Θεολογ. Τμήματος εἰναι: Ἐκκλησία, Ἰστορία τῆς πρώτης περιόδου, μέσων καὶ νεωτέρων χρόνων, Ὁμιλητική, Κανονικὸν Δίκαιον, Ποιμαντική, Λειτουργική, Ἐβρ. Ἀρχαιολογία, Ἐρυθρευτική, Συμβολική, Ἀπολογητική, Δογματική, Ἰστορία δογμάτων, Ἰστορία τῶν θρησκευμάτων, Χριστ. Ἀρχαιολογία, Ἰστορία τῆς Φιλοσοφίας, Φιλοσοφική Ἕθική, Χριστιανική Ἕθική, Ἐξηγητική εἰς τὴν Κ. Δ., Ἰστορία τῆς Μεταρρυθμίσεως, Ἰστορία τῆς Οἰκουμενής, Κινήσεως, καὶ Ἰστορία τῆς Ἐκκλησ. Τέχνης.

— Σχολάρχης τῆς Θεολογ. Σχολῆς Χάλκης διωρίσθη δ. Σεβ. Μητροπολίτης Ἰκονίου κ. Ἰάκωβος, εἰς δὲ τὴν Μ. Πρωτοσυγκέλλιαν ἐκλήθη ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. δ. εἰς πρεσβύτερον πρὸς τοῦτο χειροτονηθεὶς καὶ ὑπὸ αὐτῆς τιμηθεὶς διὰ τοῦ ὁφικοῦ τοῦ Μ. Πρωτοσυγκέλλου τέως Ἀρχιδιακονεύων Πανοσιολ. Αἰμιλιανὸς Ζαχαρόπουλος.

— Αρχιεπισκοπὴ Ἀμερικῆς. Πρωτοβουλίᾳ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς κ. Μιχαὴλ συνεκροτήθη ἐσχάτως ἐν ταῖς Ἡν. Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς σύσκεψις δλῶν τῶν ἐπὶ μέρους Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Εἰς ταύτην μετέσχον, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Σεβ. Ἀμερικῆς κ. Μιχαὴλ, οἱ Ἀρχιεπίσκοπος Μπασχίρ, τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας, Μητροπολίτης Λεοντίος, Ρώσσος Μητροπολίτης, Ἐπίσκοπος Μπογδάν, τῆς ὑπὸ τὸ Οἰκ. Πατριαρχείον Οὐκρανικῆς Ἐκκλησίας, Ἐπίσκοπος Ὁρέστης, τῆς Καρπαθορωσικῆς Ἐκκλησίας, Ἐπίσκοπος Νίκων τῆς Φλωρίδος, τῆς ὑπὸ τὸν Μητροπολίτην Ἀναστάσιον ρωσικῆς μερίδος, δικαθηγητῆς Γ. Φλορόβσκη, Κοσμήτωρ τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Ἀγίου Βλαδιμήρου τῆς Υόρκης, εἰς Σέρβος καὶ εἰς Ρουμάνος ἵερεύς. Σκοπός τῆς συσκέψεως ἦτο διαστολή την τούρκικην συνεργασίαν καὶ διασύνδεσμον διὰ τὴν ὁρθόδοξην νεολαίαν, δημοσίευσις δραστηρίας διάστασης την τούρκικην συνεργασίαν καὶ παραπομοίου σκοπού. Ἐπίσης συνεζητήθησαν τὰ ἔγειρόμενα προβλήματα ἐκ τῆς διασπάσεως τῶν δυνάμεων τῶν ἐπὶ μέρους Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ ἔξεφράσθη ἀπὸ δλους ἢ σφοδρὰ ἐπιθυμία, ἵνα ἐπὶ τέλους συγκροτηθῆται μία συμβουλευτικὴ ἐπιτροπὴ — ἔγκρισισα παμψηφεῖ — ἐξ ἀντιπροσώπων δλῶν τῶν μερίδων τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀμερικῆς, ήτις θά συζητήσῃ καὶ θά ἐπιλαμβάνηται παντός θεωρητικοῦ καὶ πρακτικοῦ ζητήματος τῆς Ὀρθοδοξίας τῆς Ἀμερικῆς.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

— Ανακοινωθὲν τοῦ Πατριαρχείου θεωρεῖ ἀπαραίτητον νὰ βεβαιώσῃ διὰ τῆς Α. Θ. Π. δ. Πάπας καὶ Πατράρχης κ. Χριστοφόρος ἀπέστειλε μὲν τηλεγράφημα πρὸς τὴν Α. Θ. Π. τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν ζητῶν νὰ ἐνεργήσῃ «ὅπως διθῆ ἡ χάρις τῆς μὴ εἰς θάνατον ἐκτελέσεως τῶν γνωστῶν κατασκόπων Μπε-

λογιάννην καὶ λοιπῶν», καθ' ἄς ἀνέφερε δημοσιευθὲν ἐν τῇ «Καθημερινῇ» τῆς 1 Ἀπριλίου τηλεγράφημα ἐκ Βαρσοβίας, «ἄλλος ὑπὸ τὸν δρόν διὰ ἐνδιαφερούμενοι ὑπέρ τῆς μὴ ἐκτελέσεως νὰ δεχθῶσι ταύτοχρόνως τὴν ἀποστολὴν εἰς τὴν πατριδιανὰ 28.000 ἐλληνοπαύδων, οἱ δούλοιοι κρατοῦνται εἰς τὰς χώρας, ἐν αἷς ἐπικρατεῖ ὁ κομμουνισμός, τὸν ὅποιον ἐξυπηρετοῦν οἱ ἐκτελεσθέντες. Ταῦτα πρὸς ἐπανόρθωσιν».

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΥΠΡΟΥ

— Εν ἐγκυκλίῳ πρὸς ἀπαντας τοὺς Ἑλληνας διδάσκαλους τῆς Κύπρου ἡ Α.Μ. δ. Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος, μετὰ λύπης παρατηρεῖ διὰ «ἐσχάτως τινὲς τῶν διδασκάλων, παραγνωρίζοντες τὸ γεγονός, διὰ εἶναι διδάσκαλοι ἑλληνοπαύδων, δὲν καταβάλλουσι τὴν δέουσαν προσπάθειαν πρὸς δημιουργίαν ἑλληνικῶν συνειδήσεων παρὰ τοῖς μαθηταῖς αὐτῶν, ἀρκούμενοι εἰς μόνην τὴν παροχὴν τῶν ὑπὸ τοῦ προγράμματος ἐπιβαλλομένων γνώσεων, περικόπτοντες ἐντὸς ἐκ τῆς ἑλληνικῆς φρονηματιστικῆς ὅλης περισσότερα τῶν δσων ἡδη τὸ Κυβερνητικὸν πρόγραμμα περιέκοψε...». «Αἱ ὥραιότεραι καὶ ὑψηλότεραι σελίδες τῆς ἀρχαίας, τῆς βυζαντινῆς καὶ τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς Ἰστορίας, αἱ ὑψηλαὶ κατακτήσεις τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πνεύματος, ἡ Γεωγραφία τῆς Ελλάδος, αἱ σημειωναὶ πρόδοι τῆς ἑλευθέρας πατριδίος εἰς δλους τοὺς τομεῖς τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ὅλης, πᾶν, τέλος, δυνάμενον νὰ ζωντανεύσῃ τὴν σημειριγήν ἑλληνικὴν πραγματικότητα... δέον νὰ ἀναπτύσσεται ἐπαρκῶς—συνιστᾶ δ. Ἀρχιεπίσκοπος—εἰς τὰς ψυχὰς καὶ τὸ πνεῦμα τῶν εἰς χείρας ὑμῶν ἐμπειποτευμένων ἑλλήνων Κυπριοπαύδων... Γνωρίζουμεν καλῶς—ἐπάγεται δ. Σεβ. — διὰ διασκέψεων καὶ διὰ ἀπόλυτος ἐξάρτησις τούτων διδασκάλων καὶ διὰ ἀπόλυτος πατριδίος τούτων ἐκ τοῦ Γραφείου Παίδειας,.. δυσχεραίνει τὴν ἀντάποκρισιν τῶν ἑλλήνων Κυπρίων διδασκάλων εἰς τὴν ὑψηλὴν ἀποστολὴν των. Παρὰ ταῦτα δύμας, ἔκαστος διδάσκαλος διὰ εὑρη τὸν τρόπον διὰ μὴ παραλείπη τὸ καθηκόν του. Η πλήρης ύποδιούλωσις τῆς κατωτέρας Παίδειας τοῦ τόπου μας ἀποβλέπει εἰς τὸν ἀφελληνισμὸν τῶν τέκνων μας. Τούτο δύμας δὲν πρέπει νὰ τὸ ἐπιτρέψωμεν. Εἰμεθα ύποδογοι ἀπέναντι τῆς Ἰστορίας...».

— Ἀγακοινωθὲν τῆς Ι. Συνόδου ἀναφέρει, διὰ, ἐξ ἀφορμῆς ἐπιστολῆς τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ζητήσαντος τὴν γνώμην καὶ τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου ὡς πρὸς τὴν συμμετοχὴν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τὰ ἐκάστοτε ὑπὸ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν συγκαλούμενα συνέδρια, διὰ τοῦ Πατριαρχείου Εγκλησίας εἰς τὰ Παγχριστιανικὰ Συνέδρια, ὑπὸ τὸν δρόν διὰ οἱ ὁρθόδοξοι ἀντιπρόσωποι θά λαμβάνωσι μέρος μόνον εἰς συζητήσεις ἐπὶ πρακτικῶν καὶ κοινωνικῶν ζητημάτων, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ δογματικῶν. Ἀπεφασίσθη δὲ σπῶς εἰς τὸ Λούνδ Συνέδριον ἀντιπροσωπευθῆ καὶ διὰ Ἐκκλησία Κύπρου.

— Ἀπεφασίσθη σπῶς εἰς τὸν δρόν διὰ οἱ ὁρθόδοξοι Βαρνάβας εἰς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν Κύριον Σπυρίδωνα, διὰ τὰς πολυτίμους αὐτοῦ ὑπηρεσίας εἰς τὸν Εθνικὸν Ἀγῶνα τῆς Κύπρου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

— Η Ὀρθόδοξος Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Βελιγραδίου καὶ αἱ Ρωμαιοκαθολικαὶ Θεολογικαὶ Σχολαὶ τοῦ Ζάγκρεμπ καὶ τῆς Λουμπλιάνα τελεγράφημα διὰ «ἀποκαταστάσεως τοῦ Κράτους μετὰ τὸ τέλος τοῦ τρέχοντος σχολικοῦ ἔτους λήγοντος τὸν Ιούνιον. Πιθανὸν ἐν τῷ μέλλοντι τὸ Κράτος νὰ ἐνισχύσῃ ὀλικῶς τὰς ἐν λόγῳ Θεολογικὰς Σχολὰς κατόπιν συμφωνίας μὲ τὰς ἐκκλησίας τοῦ Αρχάς. Τὴν εὐθύνην τῆς περαιτέρω συντηρή-

σεως τῶν Σχολῶν θά ἀναλάβουν αἱ ἐκκλησιαστικαὶ ἀρχαὶ. Ἡδη δὲ ἡ Σερβικὴ Ὀρθόδοξος ἐκκλησία μελετᾷ νὰ ἀντικαταστήσῃ τὰς Θεολογικὰς Σχολὰς μὲ Θεολογικὴν Ἀκαδημίαν. Τὸ Γιουγκοσλαβικὸν Πρακτορεῖον Τύπου σχολιάζον τὸ μέτρον ἰσχυρίζεται, διτι τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ περιορισμὸν τῆς θρησκευτικῆς δράσεως, ἀλλ’ διτι εἶναι σύμφωνον πρὸς τὸ Σύνταγμα, καθ’ ὃ ἡ ἐκκλησία εἶναι χωρισμένη ἀπὸ τὸ Κράτος. Συνέπεια τῶν μέτρων τούτων ἥτο τὸ κατάργησις τῆς διδασκαλίας τῆς Ἀγίας Γραφῆς ἀπὸ ὅλα τὰ σχολεῖα τῆς Σλοβενίας καὶ τῆς Κροατίας ἀπὸ τῆς 1ης Φεβρουαρίου. Αὕτη ἀντικατεστάθη διὸ τῆς διδασκαλίας τοῦ μαθήματος τῆς Ήθικῆς. Ἐν τῷ μέλλοντι ἡ Ἀγία Γραφὴ θά διδάσκηται μόνον ἐν τοῖς ναοῖς ὑπὸ τὸν δρόν, διτι τῆς ἐλευθερίας τῆς θρησκευτικῆς διδασκαλίας δὲν θά γίνη κακὴ χρήσις ὑπὸ τῶν ιερέων διὰ πολιτικὴν προπαγάνδαν κατὰ τῆς ὑφισταμένης τάξεως ἐν Γιουγκοσλαβίᾳ. Πᾶσα παράβασις τοῦ δροῦ τούτου θά επιφέρῃ τὴν διπλεῖαν τὸ δικαιώματος νὰ συνεχίσουν οἱ ιερεῖς τῆς διδασκαλίαν τῆς Ἀγίας Γραφῆς εἰς τὰ παιδία.

ΜΩΛΑΜΕΘΑΝΙΣΜΟΣ

Κατ’ εἰδήσεις ἔξι Αἰγύπτου, δι Αἰγύπτιος Ὅπουργὸς τῆς Παιδείας ἀνεκοίνωσεν ἐσχάτως, διτι οἱ εἰς τὰ δημόσια σχολεῖα φοιτῶντες χριστιανόπαιδες θά τυγχάνουν εἰδικῆς θρησκευτικῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας, καθ’ ὃν χρόνον οἱ μουσουλμανόπαιδες συμμαθήται τῶν θά διδάσκωνται τὸ Κοράνιον. Μέχρι τοῦδε ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς μουσουλμανόπαιδας μαθήτας, οἱ χριστιανόπαιδες δὲν ἔτυχανον θρησκευτικῆς τινος διδασκαλίας. Ἄς σημειώθη, διτι οἱ πλεῖστοι τῶν χριστιανόπαιδων ἐν Αἰγύπτῳ ἀνήκουν εἰς τὴν Κοπτικὴν ἐκκλησίαν, ή διδασκαλία τῆς ὅποιας θὰ διδάσκηται εἰς τὰ σχολεῖα. Ὅπουργὸς ἀνεκοίνωσεν ἐπίσης, διτι καὶ τὰ χριστιανικὰ σχολεῖα ἐν Αἰγύπτῳ θὰ παρέχουν ἀνάλογον θρησκευτικὴν διδασκαλίαν εἰς τοὺς μουσουλμάνους μαθητάς.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ἄπὸ 10 - 14 Ἀπριλίου ἔ.ξ. ἔλαβε χώραν ἐν Βέρνη τῆς Ἐλβετίας συνέδριον τῆς Societas Studiorum Novi Testamenti, τοῦ ὅποιου μετέσχεν ἐκ τῶν ἡμετέρων δικαθηγητῶν τοῦ Πανεπ. Ἀθηνῶν κ. Π. Μπρατσούπης εἰς ἑνὸς τῶν 4 κυρίων θεμάτων «Ο ἄνθρωπος ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ».

Ο αὐτὸς καθηγητής, κληθεὶς ὑπὸ τῆς Προτεσταντικῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Στρασβούργου, μετέβη ἐκεῖ μετὰ τὸ εἰρημένον συνέδριον καὶ ἔδωκε σειράν μαθημάτων ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βασιλείου Μ. Βέλλα Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ἐκκλησιαστικὰ Ἀναγνώσματα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Α’. Ἐκλεκτοὶ Ψαλμοὶ (Ἑλσαγωγή—κείμενον—ἔρμηνεία). Ἀθηνῶν 1952 (σελ. 230).

Ἀρχιμ. Φιλοθέου Ζερβάκου Καθηγουμένου τῆς ἐν Πάρῳ Ι. Μονῆς Δογγοβάρδας, Τερός πόλεμος κατὰ τῆς βλασφμίας. Ἐν Πειραιεῖ 1952 (σελ. 95).

Σώτον Χονδροπούλου Πορεία στὸ φᾶς. Διηγήματα. Ἐκδόσεις «Η Δαμασκός». Ἀθηνῶν 1952 (σελ. 145).

Α. Β. Υ. Προγκιτίσσης Βίλελμηνης τῆς Ολλανδίας «Ο Χριστὸς δι μεγάλος» Αγνωστος. Ἐκδόσεις «Η Δαμασκός». Ἀθηνῶν 1952 (σελ. 43).

Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον: Τὸ Τερόν Ἀγίασμα τῆς Πατριαρχικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Ἰ. Μονῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς Βαλούνη. (Ιστορικὰ σημειώματα καὶ ιερὰ παρόδοσις). Μετὰ πλήρους δισματικῆς Ἀκολουθίας καὶ πολλῶν εἰκόνων. Μερίμνη καὶ δαπάνη τῆς Πνευματικῆς Διακονίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ισταμπούλ 1952. Εκ τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου.

Ἀντιστρατήγου ἐ. ἀ. Κλεάνθους Μπουλαλᾶ. Ἐθνική Αγωγή. Μέρος πρῶτον: Ἡθικὰ καὶ πολιτικὰ διδάγματα

ἐκ τῆς Ιστορίας. Τί πρέπει νὰ γνωρίζῃ πάθες Ἐλλην. Ἀθηνῶν 1952 (σελ. 174).

Στυρ. Μ. Καλλιάφα Καθηγητοῦ τῆς Παιδαγωγικῆς ἐν τῷ Πανεπιστημιώ Αθηνῶν, Υλισμός καὶ σύγχρονος Βιολογία καὶ Ψυχολογία. Ἐκδοσίς δευτέρα ἐπηγγείμενη. Ἐκδοσίς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας (ἀριθ. 36). Ἀθηνῶν 1952 (σελ. 93).

Myr Tihamer Toth Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Βουδαπέστης. Πόθεν ἔρχεσαι καὶ ποῦ ὑπάγεις; Κατὰ μετάφρασιν Ιωάννου Γ. Παναγιωτίδου Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης. Βιβλιοθήκη διὰ παιδιά καὶ νέους. Ἐκδοσίς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Ἀθηνῶν 1952 (σελ. 98).

Ἄθανασίου Πάνου Χαστούνη δος Θεολογ. (Πανεπιστημίου Αθηνῶν) καὶ Φιλοσ. (Northwestern Uni.). Τὸ φιλολογικὸν πρόβλημα τοῦ βιβλίου τοῦ Τερεμίου (κεφάλαια 1-25, 14). Διατριβὴ ἐπὶ Υψηλεσίᾳ ὑποβληθεῖσα εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδ. Πανεπιστημίου. Ἀθηνῶν. Ἀθηνῶν 1952 (σελ. 154).

Ἄντιπειρικὰ Σωτῆρια: Κανὼν παρακλητικὸς εἰς τὸν Εναγγελιστὴν Ιωάννην ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ λαοῦ τῆς Μήλου ἀπὸ πειρατικῆς ἐπιδρομῆς. Ἐν Πειραιεῖ 1952 (σελ. 12, μετὰ τῆς εἰκόνος τοῦ ἱ. προσκυνήματος τῆς Μήλου).

Σοφοκλέους Δ. Λάλη Ὀρθόδοξος Ἀναπολικὴ ἐκκλησία καὶ Οἰκουμενικὴ Κίνησις. Ἀθηνῶν 1952 (σελ. 15).

«Χριστιανὴ Εστία» Πατρῶν, Ἐκθεσις πεπραγμένων ἐτους 1951 (σελ. 16).

(†) Βασιλείου Ἀτέση Μητροπολίτου πρ. Λήμνου, Ο τίτλος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἐν τῇ αὐτοκεφάλῳ ἐκκλησίᾳ τῆς Ελλάδος. Ἀνάτυπον ἐκ τῆς «Θεολογίας». Ἀθηνῶν 1952 (σελ. 15).

Μιχ. Β. Κυριακάκη. Οἱ ἐπτὰ λόγοι τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ. Ἐκδόσεις «Φωνῆς τοῦ Εὐαγγελίου». Ἀθηνῶν (16ον σελ. 78).

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Αἰδ. Χρ. Μακρήν, Φούρκαν, Κασσάνδρας ἐνεγράφητε. Αἰδ. Ι. Ροδόπουλον, Λάκκαν, Πατρῶν τὸ λάθος εἶναι ἴδιον σας, διότι δὲν μᾶς εἰδοποιήσατε περὶ τῆς μεταθέσεώς σας· ἐτακτοποιήθητε νῆδη. — Αἰδ. Α. Κωνσταντόπουλον, Χιόναν, Πατρῶν. Λ. Χατζηϊωάννου, Μουρνιές, Χανίων. Μ. Παναγιώτουπολον, Χρυσοπηγήν, Ηρακλείου. Κ. Ζάγκον, Μανδάνισσα, Ἀγρινίου. Ν. Αντωνακόπουλον, Αροάνεια, Καλαβρύτων. Π. Χριστόπουλον, Ρηγάνιον, Ναυπακτίας. Κ. Αλυσανδρόπουλην, Πλάτανον, Κρήτης. Χ. Παπαγιαννάκιν, Φορδέτσαν, Ηρακλείου. Γ. Ψύλλαν, Αμαλιάδα, Ἡλείας. Σ. Παρμάκην, Σκουτειάδον, Αγρινίου. Α. Χαλκιάν, Σταύρον, Αρναίας. Α. Κωνσταντινίδην, Θεσσαλονίκην διευθύνεται σας διωρθώθησαν. — Αἰδ. Εμ. Δρακωνάκιν, Σχοινιά, Μεραμβέλλου. Ε. Αγοραστόν, Κοκκαλούν, Θεσσαλονίκης γεννομένου ἐλέγχου δὲν είνεται εἰς τοὺς καταλόγους τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. νῆδη ἐνεγράφητε καὶ φύλλα ἀπεστάλησαν. — Αἰδ. Σ. Λαζαρίδην, Αραχον, Βερροίας. Μ. Κοκκινίδην, Ηράκλειον, Κρήτης. Α. Παπαθεοδώρου, Καστανοχώριον, Μεγαλουπόλεως. Θ. Μαβῆν, Θεσσαλονίκην. Ι. Παπαδοπούλακην, Ν. Χωρίον, Αποκορώνου διευθύνεται σας ἐτακτοποιήθησαν πρότιτον. — Αἰδ. Δημ. Παππᾶν, Μ. Βάλτον, Κορινθίας. Ι. Πέρρων, Τσιμίαν, Κορινθίας. Β. Ζαχαρόπουλον, Αγριλάν, Μεσολογγίου αἰτηθέντα φύλλα ἐστάλησαν. — Αἰδ. Φρ. Καντζηλλέρην, Καρδιακήν, Τήνουν λυπούμεδα διὰ τὴν ἐπελθόνταν καθυστερηθένταν νῆδη ἐτακτοποιήθησαν διεύθυνσί σας, φύλλα καθυστερηθέντα απεστάλησαν φύλλον θὰ ἀποστέλλεται τακτικά.

Κάθε μῆνα ἐκδίδονται

«ΤΟ ΧΑΡΟΥΜΕΝΟ ΣΠΙΤΙ»

καὶ

«ΤΑ ΧΑΡΟΥΜΕΝΑ ΠΑΙΔΙΑ»

Τὰ περιοδικά τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐλλάδος.

= ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ =

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

'Ιερά Μητρόπολις Σάμου - Ικαρίας

"Έχοντες ύπ' ὅψιν 1) τὰ ἄρθρα 46 καὶ 47 τοῦ Α. Νόμου 2200/1940 «Περὶ ιερῶν Ναῶν καὶ ἐφημερίων», 2) τὰς διατάξεις τοῦ Α. Νόμου 536/1945 «Περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ Ὁρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου τῆς Ἑλλάδος» καὶ 3) τὸ ἄρθρον 8 τοῦ Α. Νόμου 540/1940 «Περὶ ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαιδεύσεως» προσκαλούμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν κενήν ἐφημεριακὴν θέσιν τοῦ ιεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Νικολάου τῆς Κοινότητος Καρκιναργίου τῆς νήσου Ικαρίας ὅπως ἔντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἡμένων προκηρύξεως εἰς τὸ Περιοδικόν «Ἐκκλησία» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ Α. Νόμου 2200/1940 «Περὶ ιερῶν Ναῶν καὶ ἐφημερίων» προβλεπόμενα δικαιολογητικά.

'Εν Λιμένι Βαθέος Σάμου τῇ 28ῃ Μαρτίου 1952
† 'Ο Σάμου καὶ Ικαρίας Εἰρηναῖος

'Ι. Μητρόπολις Αίτωλίας καὶ Ακαρναίας

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψήφιών πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς Ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ Ἀρωνιάδι Βάλτου ιεροῦ ἐνοριακοῦ Ναοῦ Ἀγίας Θωμᾶς προσκαλούμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 47 τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 2200/1940 «περὶ ιερῶν Ναῶν καὶ ἐφημερίων» ὡς καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ ὑπὸ ἀριθμ. 586/1941 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «περὶ τροποποίησεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Α. Ν. 2200/40 δριζόμενα προσόντα, ἵνα ἔντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ σχετικά πιστοποιητικά.

'Εν Μεσολογγίῳ τῇ 24 Απριλίου 1952
† 'Ο Αίτωλος ακαρνανίας Ιερόθεος

'Ιερὰ Μητρόπολις Κερκύρας καὶ Παξών

"Έχοντες ύπ' ὅψιν τὰ ἄρθρα 46 καὶ 47 τοῦ Α. Νόμου 2200/1940 «Περὶ ρυθμίσεως τῶν ἀποδοχῶν τοῦ Ὁρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου κλπ.», τὸ ἄρθρον 28 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 540/1945 «Περὶ ἐκκλησ. ἐκπαιδεύσεως», καὶ τὴν ὑπὸ ἀριθ. Πρωτ. 83719 καὶ ἀπὸ 7-10-1946 Ἐγκύλιον τοῦ Ὑπουργείου Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας, προσκαλούμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν κενήν Ἐφημεριακὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τοῦ ιεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἀγίου Ιωάννου τοῦ Καλύβιτου τοῦ χωρίου Κουραμάδων - Κερκύρας, ὅπως ἔντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 48 τοῦ ὡς ἀνω Νόμου δριζόμενα πιστοποιητικά, ἵνα ἀνακήρυχθωσιν ὑποψήφιοι Ἐφημέριοι τῆς ἐν λόγῳ Ενορίας.

Περισσοτέρας πληροφορίας οἱ ἐνδιαφερόμενοι δύνανται νὰ λάβωσι προσερχόμενοι εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως.

Ἡ παροῦσα κοινοποιηθήτω μερίμνη τοῦ οἰκείου Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου δι' ἀναγνώσεως ἐπ' Ἐκκλησίαις καὶ θυροκόλλησεως ἐν τῷ ιερῷ Ναῷ, καὶ δημοσιευθήτω εἰς τὰ Περιοδικά «Ἐκκλησία» καὶ «Ἀγίοι Ιάσων καὶ Σωσίπατρος».

'Εν Κερκύρᾳ τῇ 28 Απριλίου 1952
† 'Ο Κερκύρας καὶ Παξῶν Μεθόδιος

*Ἐγ Αθήναις. *Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ιασίου 1.

'Ι. Μητρόπολις Μαντινείας καὶ Κυνουρίας

"Έχοντες ύπ' ὅψιν τὸ ἄρθρον 46 τοῦ Α. Ν. 2200/1940 «περὶ ιερῶν Ναῶν καὶ ἐφημερίων» καὶ τὰς τούτως σχετικὰς διατάξεις, προσκαλούμεν τοὺς ἐπιθυμούμεντας νὰ χειροτονηθῶσιν ἢ μετατεθῶσιν ὡς τακτικοὶ ἐφημέριοι εἰς τινὰ τῶν ἐνορίων τῶν χωρίων, Κάμηας, Μαντζαρά, Ροΐνοι, Ἐπισκοπῆς, Βουνίου, Ζευγόλατιον, Τσελεπάκου, Κερασταρίου, Μαυρογάλανη, Ἀνω - Κολλινῶν, Κάτω - Κολλινῶν, Βλαχοκερασίδας, Κανδάλου, Ἀγίας Σοφίας, Δολιανῶν, Νέας - Χώρας, Καράτουλα, Περδικόβρυσος, Ἀστρους, Παραλίου - Ἀστρους, Πέρα - Μελάνων, Λεωνίδου (Τριῶν Ἱεραρχῶν), Λεωνίδου (Εὐαγγελισμοῦ), Κοσμάδ καὶ Νεοχωρίου - Κυνουρίας, ἵνα ἔντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «Ἐκκλησία» υποβάλωσιν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπατουμένων πιστοποιητικῶν προκειμένου νὰ ἀνακηρύξωμεν ὑποψήφιούς διὰ τὰς ἐνορίας ταύτας.

'Εν Τριπόλει τῇ 30 Απριλίου 1952

† 'Ο Μαντινείας καὶ Κυνουρίας Γερμανὸς

'Ι. Μητρόπολις Σισανίου καὶ Σιατίστης

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν χηρευουσῶν δργανικῶν Ἐφημεριακῶν θέσεων τοῦ ιεροῦ Ναοῦ Ἀγίας Παρασκευῆς τῆς Κοινότητος Γαλατινῆς καὶ τοῦ ιεροῦ Ναοῦ Ἀγίας Αναργύρων τῆς Κοινότητος Ἀγίας Αναργύρων τῆς καθ' ἡμᾶς ιερᾶς Μητροπόλεως, καλούμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν θέσιν ταύτην καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 47 τοῦ Α. Νόμου 2200/40 «περὶ ιερῶν Ναῶν καὶ ἐφημερίων» δριζόμενα προσόντα, ὅπως ἔντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως υποβάλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως ἡμῶν δι' αἴτησεώς των τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου προβλεπόμενα δικαιολογητικά.

'Εν Σιατίστῃ τῇ 1η Μαΐου 1952

† 'Ο Σισανίου καὶ Σιατίστης Ιάκωβος

'Ιερὰ Μητρόπολις Νευροκοπίου

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν χηρευουσῶν Ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν ιερῶν Ναῶν Ἀγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης Ποταμῶν καὶ Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου Παγονερίου τῆς Θεοσάστου ἡμῶν Ἐπαρχίας, καλούμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὰς θέσεις ταύτας καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 47 τοῦ Νόμου 2200/1940 «περὶ ιερῶν Ναῶν καὶ ἐφημερίων» δριζόμενα προσόντα, ὅπως ἔντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως υποβάλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ιερᾶς Μητροπόλεως ἡμῶν δι' αἴτησεώς των τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου προβλεπόμενα προσόντα.

'Εν Κάτω Νευροκοπίῳ τῇ 5 Μαΐου 1952

† 'Ο Νευροκοπίου Αγαθάγγελος

"ΕΚΚΛΗΣΙΑ,

ΕΠΙΣΗΜΩΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Αθηνῶν, Ακαδημαϊκός

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

ΕΜΜΑΝ. Γ. ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ

Πρωτοπρεσβύτερος - Κατηχητὴς

*Υπεύθυνος Τυπογραφείου: ΤΙΜΟΛΕΩΝ ΡΟΥΤΣΗΣ